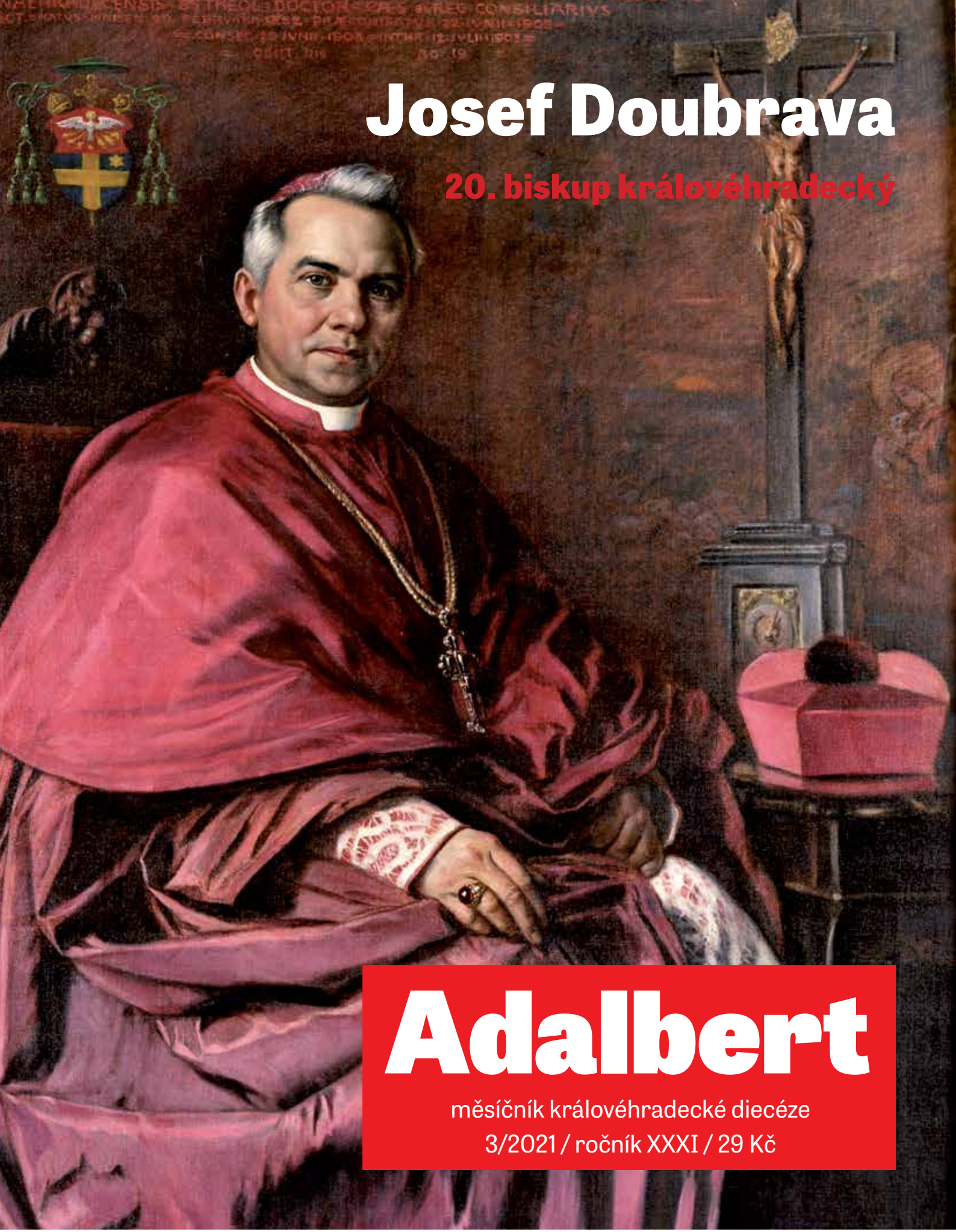

Josef Doubrava

20. biskup královéhradecký

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze
3/2021 / ročník XXXI / 29 Kč

5 Diecézní centrum pro rodiny
9 Ženy jako lektoři a akolyté
14 100 let od úmrtí biskupa Josefa Doubravy
24 Všechno jsem vsadil na jednu kartu

Pohřeb P. Miloslava Šiffla, 20. 2. 2021

Na hodinu přesně, sto let po úmrtí 20. královéhradeckého biskupa Josefa Doubravy, k jehož hrobu se chodíval P. Miloslav Šiffel modlit, byl on sám na pouchovském hřbitově v Hradci Králové pochován do kněžského hrobu. Při příležitosti 100. výročí úmrtí biskupa Doubravy se u jeho hrobu krátce zastavili kardinál Dominik Duka, biskup Antonín Basler, královéhradecký biskup Jan Vokál, biskup Josef Kajnek, generální vikář Mons. Jan Paseka spolu s dalšími členy Katedrální kapituly při chrámu Svatého Ducha v Hradci Králové. (Snímky P. Antonín Forbelský a Anna Maclová)

Z obsahu

5 rozhovor
Žij svůj vlastní příběh
Andrew Will Loos

9 církev dnes
Změna kanonického práva

14 výročí
Sto let od úmrtí biskupa
Josefa Doubravy

18 zamyšlení
Tři zastavení

21 seriál
Varhany v naší diecézi (13)

24 osobnosti
Všechno jsem vsadil
na jednu kartu – Marián Kuffa

28 seriál
Úvahy nad Krédem (2)

30 jak to vidím já
19. březen – Mezinárodní
den mužů

31 IKD – informace
Královéhradecké diecéze

32 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává:
Biskupství královéhradecké,
Velké náměstí 35,
500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce:
Tiskové oddělení, Velké nám. 35,
500 01 Hradec Králové,
tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Pep-in, s.r.o.
Tisk: Tiskárna v Ráji, s. r. o.,
Semtín.

Cena: 29 Kč.
Roční předplatné: 319 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,
Hradec Králové,
č. ú. 1016004393 /5500,
variabilní symbol 551,
specifický symbol je evidenční číslo
čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

Na vlnách naděje s Proglasem

Nouzové stavy v loňském ani v tom letošním roce jistě nejsou pro nikoho příjemné a ani v Radiu Proglas nejsme výjimkou. Přesto se podařilo mnoho nového, pozitivního a paradoxně, omezení některé pozitivní posuny ještě urychlila. Mnoho lidí si stále častěji bere za společníka právě rádio. Proglas se vždy snažil o to, aby lidé nezůstávali osamoceni, aby jim bylo zdrojem nejen informací, ale i útěchy a zdrojem uspokojování duchovních potřeb. Právě z uvedených důvodů došlo a dochází k přizpůsobování vysílání s cílem tyto potřeby posluchačů co nejlépe pokrýt. Než si je přiblížíme, je třeba zmínit, že naprosto největší změnou bylo přestěhování Radia Proglas v Brně na novou adresu, do prostor, které mnohem více odpovídají náročným potřebám současného rádia. Novou adresou v Brně se stala Olomoucká 7, která je zároveň lépe dopravně přístupná. Důležité výročí rádia, 25 let existence, bylo oslaveno právě vysíláním z těchto nových prostor 8. prosince 2020, tedy přesně v den „narozenin“ Proglasu. Naše Studio Vojtěch, které se přejmenovalo, podobně jako jiná regionální studia, na Studio Hradec Králové, však sídlí na stejné adrese –Velké nám. 32, 500 03, Hradec Králové.

V Proglasu vznikly, jako reakce na pandemii, dva nové pořady: Dopoledne s Proglasem a 13+.

Dopoledne s Proglasem nabízí důležitý zdroj aktuálních informací v podobě rozhovorů s významnými a zajímavými hosty, ale poskytuje i duchovní útěchu a čas na oddechnutí. Dokládá, že ani křesťané nejsou vyjmuti ze života společnosti. I naše královéhradecké studio se na jeho vysílání spolupodílí, ať už vytvářením scénářů, kontaktováním hostů nebo přímo vysíláním. Osobnosti z našeho kraje, které jste mohli slyšet v Dopoledni, byl například profesor Zdeněk Zadák, lékařská kapacita z Fakultní nemocnice a Lékařské fakulty v Hradci Králové, dále jsme připomínali několikrát arcibiskupa Karla Otčenáška v rámci jeho významných kulatých výročí nebo nedávno zesnulého otce Jana Rybáře, autora několika publikací a oblíbeného exercitátora.

Další novinkou je rozšířená **zpravodajská relace 13+**, která jde v tématech poněkud více do hloubky. Reaguje na současné dění a ptá se na podrobnosti.

Kromě uvedených nově vzniklých pořadů naše rádio také rozšířilo v souvislosti s nouzovým stavem přenosy **bohoslužeb**. Mši svatou přenášíme nyní každý všední den od 18.00 a v neděli od 9.00. Každý večer od pondělí do pátku také přidáváme od 20.00 modlitbu růžence. **Večerní zíváčky** pro děti najdete v našem programu ve všední dny již od 18.45 a **hlavní zprávy** uvádíme každý všední den mimořádně v 19 hodin. **Pořady regionálních studií** naladíte nyní od pondělí do čtvrtka vždy ve 22 hodin. V pátek se pak od desáté hodiny večerní můžete těšit na **vzdělávací cyklus**. Jistě to není konečný stav, podle vývoje aktuální situace bude Radio Proglas program dále upravovat.

Máme dobu postní a půst by neměl být dobou smutku. Není tu proto, abychom si něco dokazovali, ale svůj smysl má tehdy, když je zřeknutím se něčeho ve prospěch potřebných lidí nebo když je naším malým připojením se ke Kristově utrpení, případně je odstraněním toho, co v lásce k Bohu nebo k bližním překáží. A v tom vám Proglas může napomoci svými pořady, poskytnout podporu, radost, útěchu, modlitbu. Ostatně ryba, kterou má naše rádio ve znaku, je, mimo jiné, postním jídlem. Proto si tento pokrm na vlnách Radia Proglas dopřejte. Požehnané prožití této, letos specifické, postní doby vám přeje

Martin Weisbauer, redaktor

Žij svůj vlastní příběh

Součástí královéhradeckého Biskupství jsou **pastorační centra**, která, ač se vzájemně prolínají, se cíleně věnují konkrétním skupinám lidí. V příštích několika rozhovorech představíme jejich vedoucí a oblasti, kterým se to které centrum věnuje. Jako první jsme vybrali **centrum pro rodiny**, protože rodina je základní stavební jednotka veškerého lidského konání. Položili jsme tedy několik otázek vedoucímu Diecézního centra pro rodiny, kterým je **Andrew Will Loos**.

Jak jste se dostal k tomu, že dnes vedete Diecézní centrum pro rodiny?

Je tomu asi rok a čtvrt, kdy mne kontaktovala kamarádka a kolegyně z dob mé civilní služby s tím, že probíhá výběrové řízení na tuto pozici. Předala mi letáček. S manželkou jsme se doma poradili, přihlásil jsem se a výběrové řízení absolvoval. Po několika pohovorech jsem byl nakonec přijat a od té doby zde působím.

Z jaké rodiny či poměrů jste vyšel vy?

Jmenuji se Andy – což je zkráceně od Andrew (jak mám uvedeno v OP a jak jsem i pokřtěný) a jde o umělecký pseudonym, který jsem si vybral v období své umělecké činnosti, cestování a počínající konverze ke katolické církvi. Rodiče během života převzali příjmení svých předků z matčiny strany. Stejně tak i já s bratrem. Jsem svým rodičům a prarodičům z obou stran moc vděčný za šťastné dětství a teplo domova, které mi připravili. S mladším bratrem Jakubem jsme vyrůstali v laskavém prostředí velké rodiny. Jelikož oba dva rodiče pocházejí ze čtyř sourozenců, tak o tety, strýce, bratránky a sestřenice nebyla nikdy nouze. Volný čas jsme tedy trávili navštěvováním se v různých koutech naší republiky. Z matčiny strany máme německé kořeny. Její tatínek byl kazatelem v protestantské církvi. S babičkou se přistěhovali za prací do města Opočna, kde jsem se i později narodil. Trávil jsem s prarodiči hodně času a vyrůstal tak v prostředí opočenské nemocnice. Jinak můj domov byl v Hradci Králové. Rodiče nebyli praktikujícími křesťany. Vychovávali nás v úctě ke Stvořiteli, ale do kostela ani do sboru jsme nechodili.

Založil jste vlastní rodinu?

Před devíti lety jsme si s manželkou Marií řekli své ano a přijali svátost manželství. Žijeme ve vlastním domě v podhůří Orlických hor města Opočna. Vychováváme zde své dvě dcery, Sofinku a Brigitku. Příští měsíc, dá-li Bůh, se jim narodí sestřička. Spolu s manželkou se také staráme o postiženou dceru svých prarodičů, Ester.

Jaké máte vzdělání, pracovní zkušenosti?

V současné době si doplňuji vzdělání na Pedagogické fakultě UHK, kde studuji obor Náboženská výchova. Už kdysi jsme s manželkou studovali na KTF UK v Praze, ale studium jsme tehdy nedokončili. Třetím rokem se společně se svými spolubratry kandidáty trvalého jáhenství připravuji na jáhenskou službu v naší diecézi. Co se týče pracovních zkušeností, těch jsem nasbíral opravdu mnoho. Už v průběhu střední školy jsem vypomáhal svým rodičům ve firmě. Poté jsem odcestoval za dobrodružstvím a prací do USA, abych si vydělal potřebné finanční prostředky na školu v Austrálii a splnil si tak své cestovatelské sny a zároveň se pokusil o prosazení se ve světě výtvarného umění.

Během svých cest jsem tedy dělal nejrůznější práce v nejrůznějších koutech světa. Pracoval jsem na stavbách, čistil okna, zaučoval se taxikářem, uklízel domy v luxusních čtvrtích Chicaga, dělal jsem zahradníka a správce domu v Sydney, zedničil a obkládal v obchodních domech v Torontu. Také jsem pracoval v různých restauracích, nebo i jako uvaděč v kině. Bral jsem každou příležitostnou práci. Bylo to velmi pestré a dynamické, což mi vyhovovalo. Po návratu domů jsem několik let jezdil jako spediční noční kurýr mezi Prahou a Norimberkem. Dělal jsem osobního řidiče, instruktora ve fitness centru i ochranku některým podnikatelům. S manželkou jsme se pak dlouhá léta věnovali geriatrické péči. S přibývajícími zkušenostmi s paliativní péčí jsme zvažovali zřízení vlastního domácího hospice v prostorách našeho domu. Od našeho záměru jsme však nakonec upustili.

Co vás přivedlo k současné práci?

V době, kdy bylo vyhlášeno výběrové řízení na pozici vedoucího Centra pro rodinu (CPR), jsem byl již kandidátem trvalého jáhenství a celé mé směřování ke službě s tím korespondovalo. Dá se říci, že ta

Rodina: Andy se svým otcem Theodorem

Andy s rodinou (zleva Sofie, Marie, Brigitka)

nabídka přišla ve správnou chvíli. Doma jsme stále ještě vedli polemiku ohledně pokračování v pečovatelské službě. Manželka se ale rozhodla profesně věnovat dětem předškolního věku a já v prostředí starých a nemocných lidí zůstávám nadále v rámci své pastorační služby. Nabídku práce jsem svěřoval Pánu v modlitbách i pro mé další působení ve službě trvalého diakonátu. Můj předchozí přepestrý život dozrál v to, že jsem se více a opravdověji začal odevzdávat do Boží vůle. Svými nápady a chtěním – čímž bych rád vydal svědectví, že mi Bůh nikdy v ničem nebránil a vždy dokonale ctil mou svobodu – jsem si naplnil dosavadní život až po okraj. Procházel jsem obdobím dlouhého hledání i vnitřního tápání. Řekl bych, putoval jsem často pouští.

Co je podle vás úkolem Diecézního centra pro rodiny?

Těch úkolů je více. Zjednodušeně můžeme říci, že Diecézní centrum pro rodinu by tu mělo být pro každého. Základním úkolem je vytváření vhodných podmínek a prostředí pro dobrou komunikaci, naslouchání, vnímání a reflektování aktuálních potřeb jednotlivých rodin. Mnoho rodin prochází složitým obdobím, kdy se k nám obracejí o pomoc nebo radu. Jiné zase hledají příležitost pro společné setkávání na nejrůznějších vzdělávacích akcích či duchovních obnovách. Snoubenci se připravují na životní událost přijetí svátosti manželství a manželé s dětmi vítají odpočinek třeba na víkendu pro rodiny. Jsme jakousi základnou pro společenství rodin, které v duchu křesťanských hodnot hledají prostor pro setkávání, sebesdílení a obdarovávání se mezi sebou navzájem.

Co je stěžejní záležitostí, bez které nemůže rodina fungovat?

Věřící rodiny dobře vědí, že rodinný život bez spoléhání se na Boží pomoc by byl jen nahodilou a těžko zvladatelnou plavbou po širém moři. Dobře fungující manželství, komunikace, vzájemné odpouštění si a přijímání jeden druhého bez kladení podmínek, to je cesta ke vzájemné lásce a úctě v rodině. Důležité je držet při sobě, nerozdělovat se. Společně se toho dá hodně zvládnout. Na této životní pouti nás nese důvěra a spoléhání se na Toho, jenž nám tento dar života dal. K životu jsme povoláni a naším povoláním, jak říkala sv. Terezie z Lisieux, je láska. Člověk je stvořen z lásky pro lásku a princip rodiny je toho viditelným důkazem. Bez ochoty dávat se jeden druhému, darovat se navzájem, se rodina v plném křesťanském smyslu a významu neobejde.

Jak nahlížíte na současný stav rodin věřících a nevěřících?

V návaznosti na předchozí řádky je potřeba říci, že v současné době se opět více hovoří o rodině jako o základní jednotce celé společnosti. Každá rodina, jak věřící, vědoma si svých křesťanských hodnot, tak nevěřící, plní to nejdůležitější poslání každé společnosti. Totiž, společnost vytváří, vychovává, buduje. Úcta k rodinám a ke starým lidem vytváří určitý obraz o stavu dané společnosti. Věřící rodina má tu výhodu, že věří, či ví, že je nesena Boží láskou. Stejnou láskou je však nesena i rodina nevěřící, avšak o tom ještě neví. Rodiny se v těžkých situacích dokáží semknout a v rámci možností přijmout skutečnost takovou, jaká je. Musí se o sebe postarat. Přijde mi, že tempo života dnešní doby je až příliš uspěchané, ne-li zbrklé. Rodiny jsou tak často nuceny věnovat více času rostoucím nárokům na výkony na úkor sebe.

Proč je nutné, aby se rodiny potkávaly?

Vzájemné sdílení radostí i útrap, pomáhání si, podporování se, patří k základním potřebám rodiny. Člověk je bytost vztahová. Když se nesdílí, jako by nežil. Máme to tak ve svém srdci. Jednoduše, rodiny se rády potkávají a potřebují vztahy ke svému životu. Žijí z nich. Při setkávání se toto uskutečňuje.

Nastala online doba kvůli pandemii. Jak ovlivnila život v rodinách a co by Centrum pro rodinu mělo nyní do rodin přinášet?

Život v rodinách se změnil výrazně. Na rodiče jsou kladeny daleko vyšší nároky. Velká část odpovědnosti a úkolů, které donedávna byly na škole a učitelích, mají teď na svých bedrech rodiče. Souvisí

CPR, víkend pro matky a dcery

CPR, výlet rodin

s tím i poněkud složitá organizace práce z domu, hodiny strávené na monitoru. V důsledku únavy a vyčerpání rodiny vyhledávají psychologickou pomoc. Diecézní centrum pro rodiny spolupracuje se zkušenými psychology. Snažíme se rodinám přinášet povzbuzení a konkrétní pomoc. Ať už v možnosti popovídat si o svých problémech, v uspořádání modlitební a duchovní podpory, nebo zprostředkováním mše svaté na úmysl.

Mají vůbec rodiny zájem?

Jak s oblibou říkával náš biskup Karel Otčenášek: „Musíme vařit z tý vody, kterou máme." Rodiny si jsou dobře vědomy současných možností. Zájem přetrvává o poradenství, psychologickou křesťanskou pomoc ve vztazích v manželství a také o besedy. Nadále je zájem i o předmanželskou přípravu. V ostatním musíme být trpěliví.

Jak lze cílit na rodiny, aby se s nimi dalo pracovat?

Klíčem je komunikace a důvěra. Každá jednotlivá rodina je důležitá. Při jedné z porad pastoračních center jejich vedoucí P. Pavel Rousek vyjádřil myšlenku, která mne oslovila: „Církev pracuje s jednotlivci." Na našem příběhu záleží. Podobně jako např. sněhová vločka, která ze všech miliard dalších sněhových vloček je právě tou jedinou originální svou vlastní strukturou (což vypovídá o velikosti našeho Stvořitele), tak o co více člověk, který nese Boží obraz přímo v sobě, je jedinečným. Když Bůh povolával Abraháma nebo Mojžíše, spolupracoval s nimi pro spásu všech. Pro Boží lid. Také každá rodina ve svém neopakovatelném příběhu je jedinečnou a má své rozdílné potřeby. Třebaže podobné s ostatními. Právě

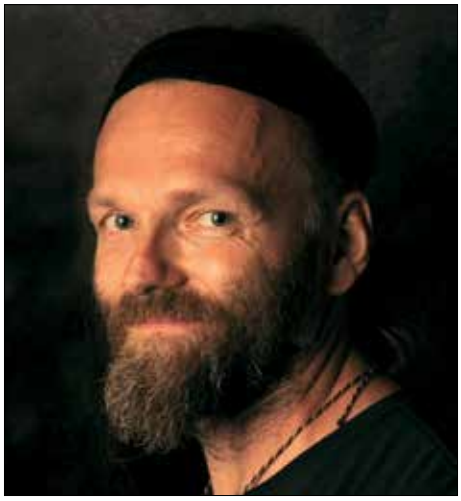

Andy Loos

s ostatními rodinami se ve svém prožívání touží sdílet a vytvářet společenství rozdílnosti v jednotě. S tímto vědomím CPR pracuje a přistupuje k rodinám. V tom spatřujeme cestu ke spolupráci. Usilujeme společně o vytváření jednoty v odlišnosti, která je nesena především důvěrou v Boha i mezi sebou navzájem. Na této vlně důvěry pak v osobním přístupu ke zcela konkrétním lidem a rodinám můžeme budovat základ. Zacílit na rodiny tedy můžeme opravdovostí, která vytváří důvěru.

Sbíráte zkušenosti u kolegů z jiných diecézí? Setkáváte se a volíte třeba společnou strategii?

Ano. To je velmi obohacující a také nutné. Nejen proto, že jsem stále ještě jakýmsi nováčkem oproti zkušeným kolegům z jiných center, ale i pro další praktické důvody. S nástupem do Centra pro rodinu přišlo období dramatických změn ve společnosti. V den mého uvedení do funkce se v Česku potvrdily první tři případy nákazy koronavirem. Po dalších jedenácti dnech pak byly uzavřeny všechny školy a dne 12. března ve 14.00 hod. byl v ČR vyhlášen nouzový stav. Tou dobou jsme dojídali na oblastním setkání kněží a jáhnů oběd v restauraci, když nám servírka přišla oznámit, že všechny restaurace v ČR budou uzavřeny. Později došlo i na státní hranice. Bylo to jako z nějakého filmu. Je tomu už rok, co žijeme v novém uspořádání pravidel, v době roušek, testování a nyní také očkování. Změny se zásadně dotkly i doposud běžného křesťanského života. Všichni jsme se museli se situací, která nastala, vyrovnat. Tohle bylo nové i pro všechny zkušené letité kolegy z jiných diecézí. Tedy s počátkem mého působení zde v CPR přišlo období, kdy svět změnil svou tvář. Jednotlivá centra rodin všech diecézí v ČR v čele s Rodinným svazem se o to více semkla k užší spolupráci. To trvá dosud. Setkáváme se na společných online poradách a sdílíme zkušenosti jednotlivých center, abychom mohli volit společnou strategii.

Kolegyně (zleva Markéta Juzová, Věra Traxlerová, Irena Zbrojová, Kristýna Zemánková

Spolupracovníci manželé Blažkovi a P. Stanislav Tomšíček.

Co vás v životě nejvíce ovlivnilo?

Když vzpomenu nejpodstatnější, od zázemí a výchovy, přes školu, cestování se sborem Boni Pueri a občasné pobyty v nemocnici (byl jsem úrazové dítě), až po všechny obecně významné události a přejdu-li k osobnímu příběhu ve smyslu narativu, tak bych určitě zmínil něco velmi osobního. Bůh mi dal jako malému chlapci poznat a zakusit něco z toho, jak moc miluje lidi. Jak nad námi v lásce bdí. Setkání s Ježíšem – s Jeho láskou a blízkostí – je tou nejpodstatnější událostí z mého raného dětství, jaká mne v životě nejvíce ovlivnila a dosud provází. Před Bohem jsme velmi vzácní a svobodní. Ke každému z nás chová ten nejosobnější vztah, jaký si lze jen představit. Rád bych proto každého povzbudil, aby žil svůj vlastní příběh ve vztahu k Bohu i k lidem s vědomím, že i ten „největší“ světec naší církve je pro nás viditelným povzbuzením, darem a inspirací toho, co všechno je v nás samých. Kdo jsme a kým můžeme být. Bůh nás stvořil ke svému obrazu a pozval nás do svého podivuhodného světa. Miluje nás natolik, že pro nás udělal úplně vše, abychom my mohli být s ním. Je na člověku, jak odpoví. Bohatství nosíme ve svém srdci. Když milujeme, pak žijeme.

V životě jste hodně cestoval, poznával různé země. Je nějaká, kam se rád vracíte?

Ano, Izrael. Kdybychom neměli žít v České republice, tak bych přemlouval rodinu, abychom se přemístili právě tam, do města Tiberias v Dolní Galileji.

Jakou vizi máte do dalších let ohledně sebe a centra pro rodiny?

S podporou své rodiny a společně s ní bych rád došel ke službě, ke které mne Pán volá. Rád bych úspěšně dokončil studia a hlavně se teď těšíme na velkou událost, kdy očekáváme příští měsíc narození nového člena rodiny. V životě jsem si už splnil mnoho přání i snů. Své vize teď již přenechávám Pánu. Modlím se už nějaký čas, aby si Bůh vzal má chtění, touhy, přání, mou vůli a daroval mi tu svou. Aby mne uschopnil ke všemu, k čemu mne uschopnit chce. Abych po vzoru naší maminky, Panny Marie, dokázal říkat své ano. Ať se mi stane tak, jak si Bůh přeje. Nic lepšího v životě dokázat nemohu. V Centru pro rodinu bych rád společně s naším týmem, za bdění našeho pastoračního vikáře Pavla Rouska, s Irenou, Markétou, Věrou, Táňou, P. Stanislavem Tomšíčkem a také s Kristýnou, která je nyní na mateřské dovolené, reagoval na potřeby jednotlivých rodin. Rádi bychom, aby rodiny v naší diecézi věděly, že jsme tu pro ně. Že diecézní CPR Biskupství královéhradeckého myslí na rodiny. Věříme, že v tomto roce, který je nesen v přímluvách svatého Josefa, Svaté rodiny, může být rokem plným naděje a událostí, které nás přiblíží více k Bohu i k sobě navzájem.

Připravujete se na jáhenskou službu, co od ní očekáváte?

Nejspíš to, co očekává tato služba ode mne. Pokud se člověk rozhodne odpovědět na Boží povolání, pak je svým způsobem „vyvlastněn“ a stává se služebníkem v plném významu, který tato služba zviditelňuje. Svěcený služebník je služebníkem všech a měl by ukazovat na Ježíše jako na Pána věčného života. Ve službě trvalého diakonátu spatřuji velký dar. Prosím o modlitbu za nás i za další, kteří se k této službě připravují. Moc děkuji.

Jste mužem naděje?

Nebe je pokaždé plné hvězd, třebaže je právě nevidíme. Jsme svědky nepřetržitých tichých zázraků. Stačí otevřít oči a říci Bohu své ano. Člověk pak září v Kristu.

Pavel J. Sršeň

Změna kanonického práva

Ženy mohou vykonávat službu lektora a akolyty

Papež František vydal 11. 1. 2020 Motu Proprio „Spiritus Domini“, kterou se mění paragraf Kodexu kanonického práva.

Ten doposud stanovoval možnost pověření službou lektora a akolyty pouze muže. Nové znění tak kodifikuje již široce rozšířenou praxi a potvrzuje možnost trvalého pověření těmito službami i ženy.

Formou dvou dokumentů nesoucích datum včerejšího svátku Křtu Páně (10. ledna), apoštolského listu Motu proprio „Spiritus Domini“, a vysvětlujícího doprovodného listu zaslaného prefektovi Kongregace pro nauku víry, kardinálu Ladariovi, stanovuje papež František, že služby lektorátu a akolytátu jsou napříště otevřeny ženám. Je zřejmé, že ženy předčítající od pulpitu Boží slovo během bohoslužeb nebo jinak sloužící při oltáři nejsou novinkou. V mnoha komunitách po celém světě jde o praxi schválenou místními biskupy. Do této chvíle k tomu však chyběl všeobecný předpis a dělo se tak na zásadě výjimky z ustanovení sv. Pavla VI., který v roce 1972 sice zrušil takzvaná nižší svěcení (ostiář, lektor, exorcista, akolyta), avšak vyhradil služby lektora a akolyty pro muže, protože je podle tradičního pojetí považoval za předstupně kněžského svěcení. Papež František nyní v souladu s rozlišováním na posledních biskupských synodách rozhodl o oficiálním potvrzení této přítomnosti žen u oltáře.

Nové znění kánonu 230

Motu proprio „Spiritus Domini“ upravuje znění prvního paragrafu 230. kánonu Kodexu kanonického práva, který v nové podobě vypouští specifikaci o mužích a zní takto: *„Laici, kteří mají vlohy požadované podle rozhodnutí biskupské konference, mohou být předepsaným liturgickým obřadem natrvalo pověřeni službou lektora a akolyty; toto udělení služeb jim však nedává právo na vydržování nebo odměnu od církve.“* Dokument vstupuje v platnost dnešním dnem, zveřejněním v Osservatore Romano.

Věroučný rozvoj a rozlišení charismat

„Některá shromáždění Biskupské synody poukázala na nezbytnost prohloubit toto téma po věroučné stránce, aby lépe odpovídalo povaze uvedených charismat a požadavkům doby a zároveň nabídlo příslušnou podporu evangelizační úloze náležející církevnímu společenství,“ píše papež v Motu proprio. *„Na základě těchto doporučení jsme dospěli v posledních letech k věroučnému rozvoji, který ozřejmil, že určité církví ustanovené služby mají základ ve sdílené situaci pokřtěného a v královském kněžství obdrženém ve svátosti křtu. Tyto služby jsou zásadně odlišné od svátostného kněžství, která se získává ve svátosti kněžského svěcení,“* čteme v papežském dokumentu.

Spoluzodpovědnost laiků

Motu proprio doprovází list adresovaný prefektovi Kongregace pro nauku víry, kardinálu Luisovi Ladariovi, v němž František vysvětluje teologické důvody této volby. Papež píše, že *„v rámci obnovy vyznačené II. vatikánským koncilem, dnes pociťujeme se stále větší naléhavostí potřebu znovu objevit spoluzodpovědnost všech pokřtěných v církvi a zejména pak poslání laiků“*. S odkazem na závěrečný dokument Synody pro Amazonii poukazuje na skutečnost, že *„pro celou církev, v nejrůznějších situacích, je naléhavě potřebné, aby se podporovaly a udělovaly služby mužům a ženám… Církev pokřtěných mužů a žen je třeba upevňovat skrze podporu služebnosti a především vědomí důstojnosti získané křtem.“*

Podíl na křestním kněžství

Papež František v listu konstatuje, že *„jasnější rozlišení mezi kompetencemi služeb, které jsou dnes nazývány „nesvátostné či laické“*, a *„svátostnými službami“* dovoluje uvolnit vyhrazenost prvně jmenovaných pouze pro muže. Jestliže v případě svátostné služby církev *„nemá pravomoc udělit kněžské svěcení ženám“ (srov. sv. Jan Pavel II., Apoštolský list Ordinatio sacerdotalis, 22. května 1994), v případě nesvátostných služeb je to možné a dnes se jeví překonání této vyhrazenosti jako příhodné.“* Papež vysvětluje, že *„nabídnutí možnosti přistoupit ke službě akolytátu a lektorátu laikům obou pohlaví, na základě jejich podílu na křestním kněžství umocní, rovněž skrze liturgický akt (pověření), uznání cenného přínosu, který již dlouho velmi mnoho laiků, včetně žen, životu a poslání církve nabízí.“* A papežský list uzavírá, že *„rozhodnutí udílet také ženám tyto úřady, zahrnující určitou trvalost, veřejné uznání a pověření ze strany biskupa, činí účast všech v církvi na díle evangelizace efektivnější.“*

Opatření předchází podrobná teologická reflexe těchto služeb. Pokoncilní teologie znovu objevila významnost lektorátu a akolytátu nejen ve vztahu ke svátostnému kněžství, ale také a především ve vztahu ke kněžství křestnímu. Tyto služby jsou součástí dynamismu vzájemné spolupráce mezi těmito dvěma druhy kněžství a stále více se v nich projevuje jejich v pravém slova smyslu „laická“ povaha, navazující na uskutečňování kněžství, které se týká všech pokřtěných jako takových.

Zdroj: Vatican News

Studium s teologickým zaměřením v Hradci Králové

Upozorňujeme na možnost přihlášení k **bakalářskému kombinovanému** (tzv. dálkovému) studiu s teologickým zaměřením, které již před 17 lety připravila v součinnosti s Biskupstvím královéhradeckým – Diecézním teologickým institutem Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové.

Přímo v Hradci Králové tak lze o sobotách (cca desetkrát za semestr) absolvovat

studium v programu Náboženská výchova

Studium programu nabízí nejen základní vysokoškolské vzdělání v katolické teologii, ale doplňuje ho i pedagogicko-psychologickou průpravou. Studium programu je proto vhodné pro katechety i pro ostatní spolupracovníky při farních i dalších pastoračních aktivitách. Výuku hlavních teologických předmětů zajišťují duchovní Královéhradecké diecéze.

Pro zájemce o studium bakalářského programu je též důležité, že po jeho absolvování se jim nabízí

možnost navazujícího magisterského studia

na Katolické teologické fakultě UK v Praze, Cyrilometodějské teologické fakultě UP v Olomouci i na dalších teologických fakultách.

Přihlášku

k bakalářskému studiu je možné podávat **do 31. března 2021** prostřednictvím internetových stránek Pedagogické fakulty UHK.

Informace o přijímací zkoušce i odkaz na elektronickou přihlášku jsou dostupné na: www.uhk.cz/cs/pedagogicka-fakulta/prijimacizkousky/studijni-programy/nabozenska-vychova-2.

Přijímací zkouška

proběhne **v květnu či červnu 2021** ve formě pohovoru, který bude zaměřen na otázky související s motivací ke studiu, s představami o náplni teologického studia a s dalšími předpoklady, ke kterým lze počítat i aktivní zapojení do života farnosti.

Doporučujeme uchazečům, aby si k vlastnímu přijímacímu pohovoru s sebou opatřili **doporučení ke studiu od duchovního správce**. V případě vládního opatření omezení osobní účasti uchazečů se přijímací řízení nebude konat, uchazeč bude přijat bez přijímací zkoušky.

Pozornosti zájemců o prezenční i kombinované studium s etickou, religionistickou, filozofickou, kulturně-antropologickou a pedagogicko-psychologickou náplní doporučujeme

obor Transkulturní komunikace

Další informace týkající náplně studia či přijímací zkoušky rád poskytne garant studijního programu Jan Hojda, tel. 737 215 333; e-mail: jan.hojda@uhk.cz.

doc. Jan Hojda, Th.D., sekretář DTI

Pozvánka

Online besedy Diecézního centra pro seniory – březen 2021

- **4. 3.** od 14.00 hod. **Vzpomínky na P. Miloslava Šiffela**
- **11. 3.** od 14.00 hod. **Očkování proti Covid 19** - otázky a odpovědi, MUDr. Vít Kaňkovský, lékař a poslanec Parlamentu ČR
- **18. 3.** od 14.00 hod. **Sv. Josef, agent ticha a mlčení**, sestra Gabriela Gorčáková DKL, koordinátorka sociálních projektů
- **25. 3.** od 14.00 hod. **Papež František a proměny a výzvy současného světa**, prof. Tomáš Petráček, kněz, vysokoškolský pedagog a teolog

Online duchovní obnova

- **16.–18. 3. Online duchovní obnova s Andym Loosem** na téma: Obraz života svatého Josefa v našem životě (ve spolupráci s Centrem pro rodinu)

Diecézní centrum pro seniory dále pořádá:

- **Každou středu od 16.00 hod. online m**odlitby za ukončení šíření koronaviru a potřebné
- **Pondělí až pátek od 18.00 hod. online bohoslužby** s P. Dr. Jiřím Vojtěchem Černým, po mši sv. modlitba

Neváhejte kontaktovat Diecézní centrum pro seniory ohledně **zaslání odkazu, přes který se k nabízeným online aktivitám připojíte:**

Diecézní centrum pro seniory Hradec Králové
e-mail: dcs@bihk.cz
tel. 737 215 328, 734 435 360
www.dcshk.cz, www.simeon.cz

Výzva pro nás všechny

S Pannou Marií, svatým Josefem, svatými Františkem a Hyacintou Marto, svatým Janem Pavlem II., svatou Filoménou a všemi našimi křestními, biřmovacími i řeholními patrony a se všemi svatými a národními patrony, se všemi těmito „vakcínami života“ pojďme do této postní doby – cestou ke Vzkříšení.

Neděle – den Páně, den církve

Usilujme o to prožít každou neděli jako skutečný základ týdne – života. Každý podle osobních možností: rodina, farnost, zdraví, strach, důvěra, materiální starosti atd.

Ideální je přijmout nedělní mši sv. také ve spojení se společnou modlitbou sv. růžence. Tedy nepřicházet jen na mši sv. se začátkem v 9.00, ale přijít již v 8.30. Nebo na mši sv. v 11.00, ale přijít již v 10.30. Tedy dopoledne „věnovat“ Bohu o 30 minut víc ve společenství modlitby.

Děti mají místo kázání svoji katechezi – hned za oltářem a během Creda se vrací zpět. Všichni ocení možnost občerstvení v cukrárně, procházky areálem a nebo si jen koupit pár dobrot s sebou jako sladký dezert po obědě a potěšit své blízké.

Intence – mše svatá na váš úmysl: můžete na každou nedělní mši sv. v 9.00. dohodnout přes recepci, aby byla sloužena na váš úmysl, i když nemůžete být osobně přítomni.

Kněz vás na začátku pozdraví, připomene vaši intenci – vše se přenáší internetovou kamerou u nás v kostele až k vám domů.

Nedělní odpoledne u Panny Marie Fatimské

(přes rezervační systém)

Každou neděli této cesty začínajícího jara si můžete zarezervovat odpolední setkání vaší domácnosti – volba ze tří časů: 14.00, 15.00, nebo 16.00 Nabízíme nedělní návštěvu celého areálu, Memoriálu Fatimy, Anděla, sv. Filomény s průvodcem. Spojené s prohlídkou výstav, možnost pro osobní ztišení, občerstvení, aj.

Je možné také v postní době požádat především o modlitbu křížové cesty v kostele, v areálu ČM Fatimy nebo v poutním areálu farního kostela sv. Filomény a Jakuba st.

Každý den navečer je modlitba sv. růžence, adorace, nešpory vždy v 17.30, stejně jako dopolední mše sv. jsou bez rezervace, volně bez objednání. Jen nedělní odpoledne je třeba objednat, rezervovat předem.

Panna Maria

Každou sobotu slavíme jako památku Panny Marie vždy v 10.00 žehnání nemocných. V 10.30 mše sv. ke cti Panny Marie.

Mimořádné soboty postního jara 2021

Sobota 6. 3. (první sobota v měsíci) s celodenním programem, poděkování za 69 let života otce Pavla a za 10. výročí jmenování Mons. Jana Vokála biskupem královéhradeckým (obě výročí 3. 3.).

Sobota 13. 3. – Fatimský den Dopolední program – mše sv. v 9.00, zásvětný průvod a mše sv. i jako každou sobotu v 10.30.

Sobota 3. 4. Program Bílé Soboty a slavnosti Vzkříšení s milostmi 1. mariánské soboty

Svatý Josef

Mše svaté vždy **třetí soboty.** Tj. 20. února a 20. března mše sv. v kostele sv. Josefa na Hřebči nad tunelem v 16.30.

Novéna ke cti sv. Josefa

Zahájení ve **středu 10. 3. 2021** – ukončení ve **čtvrtek 18. 3.**, vždy ve spojení se slavením mše sv. – příprava k zasvěcení farnosti Koclířov sv. Josefovi, v návaznosti na zasvěcení celé diecéze, které vykonal otec biskup Jan 1. 1.

Slavnost sv. Josefa **– pátek 19. 3.** – Den zasvěcení farnosti Koclířov: Slavná mše sv. se zasvěcením bude v kostele ČM Fatimy v 18 hod. Duchovní program – adorace s příležitostí ke svátosti smíření od 15.00.

Svatá Filoména

Každodenní modlitba obnoveného bratrstva sv. Filomény na závěr sv. růžence.

Každou 1. sobotu v měsíci – odpolední pobožnost u sv. Filomény ve farním kostele s obřadem přijetí – vstupu do jejího bratrstva.

Každé úterý ve 13.30 modlitba korunky ke cti sv. Filomény

Fatimský apoštolát v ČR
Koclířov 195, 569 11 Koclířov
tel.: 731 646 800
e-mail: recepce@cm-fatima.cz

Knižní tipy

Karmelitánské nakladatelství

www.ikarmel.cz
Komenského 328, 509 01 Nová Paka
Velké nám. 36, 500 01 Hradec Král.
zasilky@kna.cz, tel. 384 420 295
www.kna.cz/prodejny

10 minut denně na modlitbu a relaxaci

Praktický sešit, inspirující k 30 rozmanitým činnostem, je určen nejen dospívajícím dívkám. 10 minut denně zapomeňte na denní shon, načerpejte sílu z Božího pramene a ponořte se do hry. Rozjímejte nad biblickými texty a prohlubte svoji víru. *Brož., 179 Kč*

Ctirad Václav Pospíšil

Utrpení Páně podle Jana
Životodárná Moc ukřižovaného Slova (Jan 18,1-19,42)

Prof. Pospíšil je teolog a kněz Pražské arcidiecéze. Systematickou teologii přednáší na CMTF UP v Olomouci a na KTF a HTF UK v Praze. V Karmelitánském nakladatelství dosud publikoval teologické manuály Ježíš z Nazareta, Pán a Spasitel, Jako v nebi, tak i na zemi: náčrt trinitární teologie nebo Husovská dilemata. *Brož., 161 Kč*

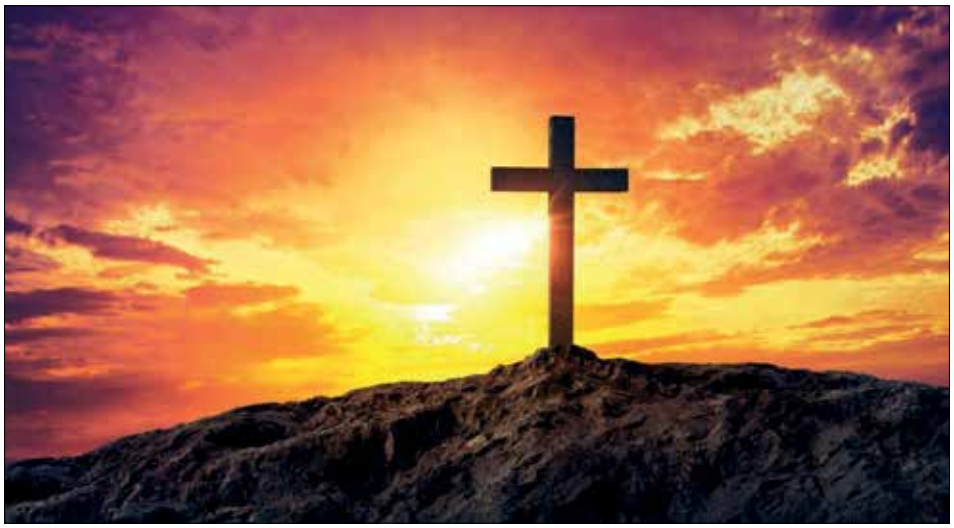

Křesťanským podnikatelům

Přátelé a kolegové,

po náročném roce jsme vstoupili do toho dalšího opět s chvěním z nejistoty, kterou nedovedeme odstranit. Mnozí z nás dnes trpí, protože jejich dílo je v ohrožení anebo upadá. Řešíme bolestivé situace, kdy se musíme loučit se spolupracovníky. Není vzácné, že naše úsilí o překonání krize opakovaně maří vývoj epidemie Covid 19. Na poutním místě na Vranově u Brna stojí veliký kříž. A u něj se letos objevil transparent: *„Se mnou to zvládneš!“* Obraťme se s důvěrou k Ježíši. Sv. Pio z Pietrelciny jednou řekl: *„Ježíš není bez kříže, ale ani kříž není bez Krista.“* Pojďme se spolu denně modlit. Vytvořme z našich přímluv štít, který ochrání ty nejohroženější z nás. Najděme si, podle našich možností, každý večer alespoň 10 minut čas na modlitbu. Čas můžete směřovat na 20.00 hod. Spojme se v jednotě jako křesťané. Proto postavme naši modlitbu na Apoštolském vyznání víry a modlitbě Páně, kterou nás Ježíš naučil skrze evangelium. Připojme i tuto krátkou prosbu:

„Bože, Otče všemohoucí, ty jsi z ničeho učinil nebe a zemi. Mezi vodu a pusté kamení jsi umístil rozmanitý život a na jeho vrchol jsi postavil člověka. Učinil jsi člověka ke své podobě, dal jsi mu svobodu a povolal jsi ho, aby měl účast na tvém velkolepém díle.

Vyznáváme, že tvé stvoření je dobré a chválíme tě. Děkujeme ti Bože za tvou milost, lásku i ochranu. Nikdy nechceme opustit světlo, díky kterému nám ukazuješ naše povolání.

Otče, naši bratři a sestry trpí. Dílo, které jsi jim svěřil, je v ohrožení. Navštiv je svou milostí. Nenech je opuštěné a bezradné. Ať je tvůj svatý Duch utěší a nikdy neopustí.

Amen.“

Pokud nebudete v časové tísni, pomodleme se jeden desátek růžence a mysleme při něm na Vzkříšeného, který dokázal překonat i smrt. Představujeme zcela nové litanie ke svatým podnikatelům. Doporučujeme tedy k modlitbě zapojit i „podnikatelské nebe“.

S poděkováním a přáním všeho dobrého

Jiří Jemelka, Marek Chvátal a Alice Maar

Litanie ke všem svatým, blahoslaveným a ctihodným podnikatelům

KOMPAS je společenstvím křesťanských podnikatelů. Rozhodli jsme se speciálním způsobem připojit k těm podnikatelům, které nám církev předkládá jako svaté, blahoslavené či ctihodné. Pojďme se v těchto dnech spojit v modlitbě litanií k těm, pro které byl byznys součástí života, ale vždy až po službě Ježíši Kristu. Kéž nám, našim rodinám, klientům a obchodním partnerům vyprosí to, co nejvíce potřebujeme.

Pane, smiluj se. Pane, smiluj se.
Kriste, smiluj se. Kriste, smiluj se.
Pane, smiluj se. Pane, smiluj se.
Bože, náš nebeský Otče, smiluj se nad námi.
Bože Synu, Vykupiteli světa, smiluj se nad námi.
Bože Duchu Svatý, smiluj se nad námi.
Bože v Trojici jediný, smiluj se nad námi.

Blahoslavený Abraháme Bulharský, obchodníku, který jsi opustil svou muslimskou víru a stal ses mučedníkem pro Krista, oroduj za nás.
Blahoslavený Jamesi Duckette, knihkupče, který jsi byl pro vydávání katolických knih zatčen a umučen, oroduj za nás.
Blahoslavený Johne Amiasi, obchodníku s oblečením, knězi, který jsi byl pro své kněžství umučen, oroduj za nás.
Blahoslavený Ranieri z Pisy, námořní obchodníku, jež jsi svůj život zasvětil pokání za hříchy vlastního mládí, oroduj za nás.
Svatý Alonso Rodriguezi, který ses staral o podnikání svého otce a v pozdějším věku ses stal řeholníkem, oroduj za nás.
Svatý Alvardo, obchodníku, který jsi byl zabit při obraně ženy falešně nařčené z krádeže, oroduj za nás.
Svatý Felixi z Autunu, obchodníku, který jsi hojně podporoval misionáře svého regionu a byls pro Krista umučen, oroduj za nás.
Svatý Frumentiusi z Hadrumetumu, obchodníku, který jsi byl pro věrnost katolické víře umučen ariány, oroduj za nás.
Svatý Gonsalo Garcio, obchodníku v Japonsku a Macau, jež jsi byl umučen spolu s dalšími mučedníky v Nagasaki, oroduj za nás.
Svatý Ruose, čínský obchodníku, umučen pro svou víru v Ježíše Krista, oroduj za nás.
Svatý Juane Grande, jež jsi v mládí opustil dobré podnikání a stal ses poustevníkem, oroduj za nás.
Svatý Makarie Alexandrijský, obchodníku s potravinami, který ses stal poustevníkem v egyptské poušti, oroduj za nás.
Svatý Petře Wu, čínský hoteliére, který patříš pro svou konverzi ke křesťanství spolu s dalšími mučedníky k mučedníkům Číny, oroduj za nás.
Svatý Plato, který jsi celý svůj majetek nabytý obchodem rozdal mezi své sestry a chudé a obětoval jsi svůj život modlitbám, manuální práci a opisování svatých knih, oroduj za nás.
Svatý Theodate z Ancyry, podnikateli v restauratérství, který jsi byl za pronásledování císaře Diokleciána umučen pro Krista, oroduj za nás.
Ctihodný Nelsone Bakere, knězi, vojáku a podnikateli, známý svými heroickými ctnostmi, oroduj za nás.
Ctihodný Pierre Toussainte, podnikateli v kadeřnictví, jež jsi se svou manželkou otevřel svůj domov osiřelým dětem a do poslední chvíle svého života jsi pomáhal potřebným, oroduj za nás.

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi.
Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi.
Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi.

Modleme se: Všemohoucí, věčný Bože, tys dal svému milovanému Synu všechnu moc na nebi i na zemi, aby byl Králem všeho tvorstva; dej, ať i my ve svém podnikání a celý svět, vysvobozený Kristem z otroctví hříchu, poznává tvou slávu, věrně ti slouží a ustavičně tě chválí. Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků.
Amen.

Knižní tipy

Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00 Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

David Finch

Omluvy, které zařveš, se nepočítají

Deník manžela s Aspergerem

Když David po svatbě zjistil, že má Aspergerův syndrom, rozhodl se změnit a pochopit, proč je, jaký je. Jeho metoda pro vylepšení vztahu obnáší poznámky, sebehodnocení, a především deník dobrých způsobů. David se tak za dva roky změnil z náročného manžela na takového, který obstojí i nejvyšším nárokům. Stal se manželem, jakým chtěl vždycky být. *Brož., 264 s., 349 Kč*

Barton Goldsmith

10 minut denně pro váš vztah

Jako vaše sportovní výkony závisí na pravidelném cvičení, tak váš vztah stojí na práci s emocemi. Nečekejte na krize, abyste se pak snažili zachraňovat, co se dá. Začněte na svém vztahu pracovat právě teď! V knize najdete desítky jednoduchých tipů, které mohou pomoci vylepšit vaše soužití a přispějí k partnerské pohodě. *Brož., 184 s., 299 Kč*

Sto let od úmrtí biskupa Josefa Doubravy

Biskup, teolog, spisovatel, mecenáš a sběratel umění, těmito slovy lze charakterizovat Josefa Doubravu, který zemřel 20. února 1921, tedy právě před sto lety. Připomeňme si proto stručně osudy tohoto významného a pozoruhodného muže na královéhradeckém biskupském stolci.

Josef Doubrava nepocházel z diecéze, s níž byl později na řadu let spjat. Narodil se 29. února 1852 v Mníšku pod Brdy. Po teologických studiích v Římě a vysvěcení na kněze r. 1876 působil krátce jako kaplan v Petrovicích u Sedlčan a o rok později se s ním již setkáváme jako s administrátorem v Dublovicích. R. 1880 se jeho život spojil s pražskou teologickou fakultou a krátce na to s arcibiskupským seminářem (byl jeho vicerektorem a později rektorem). R. 1883 získal doktorát teologie a byl činný jako profesor církevního práva. V tomto oboru uveřejnil řadu článků a studií.

Už od mládí byl však i člověkem v pravém slova smyslu múzickým. Měl rád četbu poezie i beletrie, jako gymnaziální student hrál ochotnické divadlo a také maloval. Láska k výtvarnému umění u něj nakonec převážila a dnes je veřejnosti znám právě jako znalec, milovník a sběratel umění. Svou sbírku obrazů malířů 19. a počátku 20. století odkázal městu Hradec Králové, čímž vytvořil základ sbírek Městské galerie, vzdálené předchůdkyně nynější Galerie moderního umění. V jeho odkazu nalezneme díla předních českých malířů, jako byli Max Švabinský (který vytvořil biskupovu podobiznu), Julius Mařák, Felix Jenewein, Antonín Slavíček, Jan Preisler či František Kaván. Osobně se znal s mnoha výtvarnými umělci; těsné přátelství ho pojilo s architektem Josefem Fantou, který navrhoval mešní kalich pro biskupovu intronizaci v Hradci Králové. Na Doubravovo přání

Josef Doubrava, sběratel a mecenáš umění

V březnu 2019 uplynulo právě sto let od chvíle, kdy se královéhradecký biskup Josef Doubrava (1852–1921) rozhodl věnovat městu Hradci Králové svou soukromou sbírku obrazů, kterou po dobu svého života nashromáždil díky svému vřelému vztahu k soudobému umění a krajinomalbě zvláště. Výstavou v roce 2019 a výpravnou publikací jsme se rozhodli vzdát hold biskupovi, jenž proslul svou mírností, diplomatickou rozvahou, ale také láskou k umění a vlastenectvím, které se projevilo i tímto velkorysým odkazem sídelnímu městu biskupství. Sbírka v době odkazu čítala úctyhodných sto položek, v nichž figurovala jména tehdy uznávaných a slavných autorů jako například Františka Ženíška, Vojtěcha Bartoňka, Františka Urbana, Maxe Švabinského, Luďka Marolda, Antonína Slavíčka nebo Jaroslava Panušky. Doubravův dar se tak stal skutečným základem sbírky Městské obrazárny, která byla snem tehdejšího primátora Ulricha.

Původní záměr donátora, vystavit sbírku jako celek, nebyl nikdy v plném rozsahu uskutečněn z důvodu nedostatku vhodných výstavních prostor. Původně plánovaná budova

Biskup Jan Vokál při zahájení rozsáhlé výstavy ze sbírky biskupa Josefa Doubravy v r. 2019

Biskup Josef Doubrava, portrét od Maxe Švabinského ze sbírky Galerie moderního umění v Hradci Králové

měl projektovat nový kostel v Trutnově pro českou národnostní menšinu, k čemuž však nakonec nedošlo. Odbornost v oblasti umění a dějin Josefa Doubravu přivedla až na pozici předsedy Archeologického sboru Muzea království českého. Byl též jednatelem Křesťanské akademie. Jako státem uznávaný znalec se podílel rovněž na tvorbě legislativy v oblasti ochrany památek.

Královéhradeckým biskupem byl Josef Doubrava jmenován 9. února 1903. Biskupské svěcení přijal 29. června téhož roku a vzápětí se ujal správy diecéze. Viditelnými zásluhami byly opravy a restaurátorské práce v katedrále Svatého Ducha probíhající ve spolupráci s tehdejším kapitulním děkanem Františkem Reylem, blízkým Doubravovým spolupracovníkem. V letech 1904–1908 uskutečnil Doubrava generální rekonstrukci interiéru biskupské rezidence. K rekreačním účelům nechal vybudovat lesovnu ve Vortové na biskupském panství Chrast, jež byla postavena dle návrhů zmíněného J. Fanty.

Některé stavitelské a zakladatelské plány se ale biskupovi uskutečnit nepodařilo. Nedařilo se mu ve městě získat vyhlídnutý pozemek pro nový kněžský seminář a neuskutečnil ani koupi bývalé jezuitské koleje (nynější Nové Adalbertinum), kde chtěl vybudovat diecézní dům spolu s výstavní síní pro obrazy z jeho sbírky. Když ne hmotně, posílil seminář personálně – jako vyučující nastoupili Josef Cibulka, později známý profesor církevního umění, a Hugo Doskočil, též kunsthistorik a restaurátor. Seminář vedl rovněž proslulý kanovník František Reyl.

Josef Doubrava však nebyl jen muž milující umění a krásu, vzdálený starostem tohoto světa a jeho obyčejných lidí. Byl spoluorganizátorem V. všeobecného sjezdu katolíků československých, který se v Hradci Králové konal ve dnech 28.–31. srpna 1909. Řešily se zde i otázky, které přinášela nová doba – postavení dělníků a pracujících žen, práce křesťansko-sociálních odborů, působení církve na podporu chudých apod. Sociální otázky nebyly biskupovi cizí. V roce 1908 založil dobročinnou nadaci pro sirotky a chudé rodiny v rodném Mníšku. Byl též aktivní v politickém životě. V letech 1903 –1913

Městské galerie nebyla nikdy realizována a místnosti provizorní obrazárny v budově staré radnice byly nedostatečné. Díky tomu nebyl nikdy dar převzat v plném rozsahu. Politické události ve čtyřicátých a padesátých letech vedly k dalším, často citelným ztrátám. I přes nepřízeň osudu si však kolekce zachovala svou krásu a autenticitu a je zajímavým dokladem dobového sběratelství člověka, jehož vášeň byla živena láskou ke krásnému umění i krajině. Po téměř osmdesáti letech tak měli Hradečané možnost vidět alespoň zbývající část této krásné sbírky obsahující díla českých umělců 19. a počátku 20. století. Věříme, že takto alespoň zčásti splatíme po letech mlčení morální dluh vůči občanům města a především samotnému donátorovi, jenž si přál, aby jeho sbírku mohlo obdivovat co nejvíce obyvatel města, neboť věřil, že umění má schopnost kultivovat, povznášet ducha a dělat člověka lepším, přemýšlivějším a mírnějším.

V neklidné době přelomu 19. a 20. století plné převratných společenských změn, kdy tradiční instituce ztrácely svou neotřesitelnou pozici, bylo umění v intelektuálních kruzích považováno za jeden z nástrojů změn v myšlení a již řadu let napomáhalo růstu národní hrdosti a sebeuvědomění. Řada autorů tvořila díla, která vycházela z národoveckých a folklórních motivů nebo se obracela ke krajině našeho venkova.

Biskup Josef Doubrava prožíval rozpory doby s plnou intenzitou. Jako čelný představitel české katolické církve se snažil udržet její tehdy upadající postavení, které bylo stále více diskreditováno svou intelektuální ztuhlostí a také tradiční úzkou vazbou na habsburskou monarchii. Katolická církev v české společnosti byla vnímána jako konzervativní instituce, jako jeden z pilířů politické moci, který měl udržet status quo vlivu vídeňského dvora. Přes všechny tyto problémy rostlo v rámci české katolické církve hnutí za obnovu křesťanské filozofie a duchovního prožívání skutečnosti.

Vysoce vzdělaný a nadaný Josef Doubrava působil nejen v oblasti teologie a církevního práva. Sám svými literárními texty přispíval do časopisů Blahozvěst, Světozor a Lumír a stal se členem Archeologického sboru Musea království českého pro oblast církevního umění. Avšak jeho názor v oblasti náboženského výtvarného umění byl značně konzervativní. Jím objednané novostavby se nesly v duchu

Lesovna ve Vortové

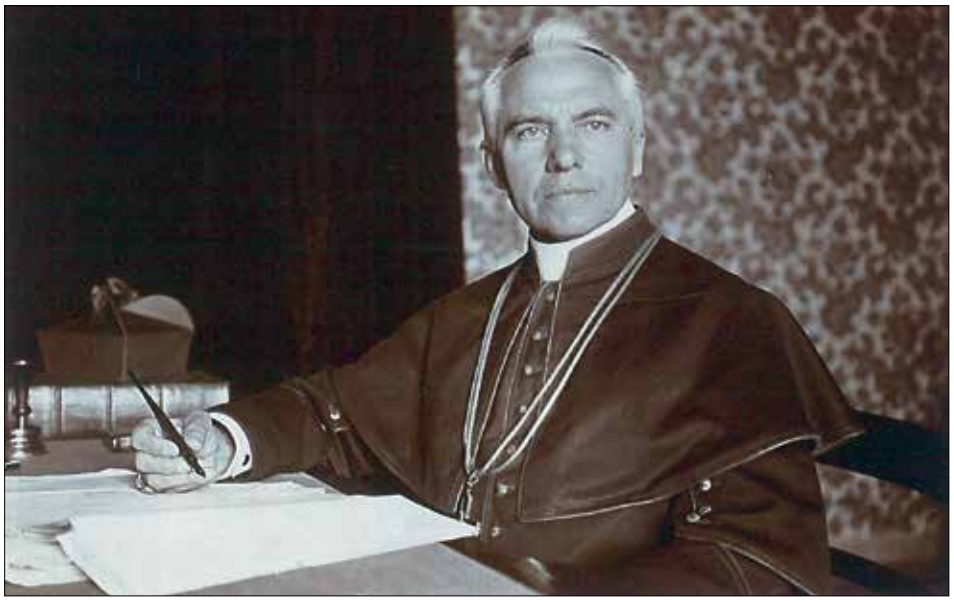

Biskup Doubrava v pracovně, archiv Evy a Richarda Hoškových

vykonával mandát zemského poslance a byl jmenován doživotním členem panské sněmovny pro Čechy. Za války intervenoval přímo u císaře Karla ve prospěch perzekuovaných dr. Karla Kramáře a královéhradeckého starosty dr. Františka Ulricha. Na jaře roku 1918 se přihlásil k myšlence vzniku autonomního státu, a proto se těšil důvěře představitelů vznikající Československé republiky. Krátce zastával též funkci apoštolského administrátora pražské arcidiecéze, když arcibiskup Huyn rezignoval na svůj úřad a opustil zemi. V Hradci Králové sloužil Josef Doubrava už 1. listopadu 1918 děkovnou bohoslužbu za ukončení války a vznik samostatného státu.

Biskup Doubrava musel čelit velmi nelehké společenské i vnitrocírkevní situaci. Vykonával episkopát v době první světové války a následného rozpadu habsburské monarchie a revolučního kvasu vzniku první republiky. Církev též velmi zasáhla pozemková reforma i vnitřní nejednota, která vyvrcholila založením Československé církve, do níž odcházeli katoličtí

historických slohů a výmalba odpovídala tehdy přijímanému naturalismu. Mezi jeho nejvýznamnější spolupracovníky patřil architekt Josef Fanta, z malířů pak František Urban. Při zpětném pohledu je však tento příklon k tradici a vyhýbání se modernistickým či avantgardním výstřelkům zcela pochopitelný, neboť změny, které ve společnosti postupně uzrávaly, s sebou nesly mnoho nejistoty.

Umění bylo pro Doubravu naopak tím, co dodá jistotu dobra a krásy. Odvaha vykročit novým, čistě národním, československým směrem však Doubravovi rozhodně nechyběla, neboť byl zapáleným vlastencem, hrdým na českou kulturu a umění. Josef Doubrava ovládal díky své mírné povaze umění diplomacie a vyjednávání. Nebyl zastáncem bojovné rétoriky a dařilo se mu udržovat v rámci možností veřejné mínění na straně tradičních hodnot katolické církve. Velmi dobře si uvědomoval důležitost dobrého postavení církve v sídelním městě biskupství, a tak udržoval přátelské styky nejen s teology, filozofy, básníky a umělci, ale i s představiteli politické moci. Byl jediným biskupem, který v roce 1918 podpořil českou samostatnost a k příležitosti vzniku Československa odcelebroval na svátek Všech svatých slavnostní mši v královéhradecké katedrále spojenou s vyzváněním zvonů a slavným Te Deum laudamus. Tímto svým rozhodnutím získal sympatie obyvatel města a jeho obliba byla skutečně veliká.

Biskup Josef Doubrava začal svou soukromou sbírku budovat pravděpodobně již před svou intronizací, avšak k cíleným akvizicím přistoupil až po roce 1903, kdy disponoval nejen dostatkem finančních prostředků, ale především též dostatečně velkými prostorami pro jejich umístění. Záměr vybudovat „galerii“ v prvním patře biskupské rezidence byl realizován poměrně záhy, v druhé polovině roku 1905.

Doubrava nepatřil k těm sběratelům, kteří by přijali vše. Do své sbírky vybíral obrazy s ohledem na jejich vyznění, náladu vyzařující z obrazu, ale i na základě doporučení přátel a osobních sympatií k autorovi. Josef Doubrava v tomto ohledu patřil k vášnivým sběratelům, kteří vybírají srdcem. Přál si, aby nashromážděná sbírka byla uchována v celistvosti, neboť je vlastně dokonalým obrazem jeho životního úsilí. Tento obraz měl být dříve nebo později oceněn veřejně. Před očima návštěvníků galerie měl vyvstat znalec umění, milovník krásných

duchovní i věřící. Byla to též doba ostrých polemik týkajících se náboženského, duchovního i národního života a role katolické církve v nich. Mírná povaha a vlídnost jistě napomohly tomu, že biskup a s ním celá diecéze tuto situaci dobře zvládli.

Josef Doubrava byl nositelem řady vyznamenání, např. papežského řádu „Pro ecclesia et pontifice“, či rytířského kříže řádu Františka Josefa I. Zemřel v biskupské rezidenci v Hradci Králové dne 20. února 1921 a byl pohřben na pouchovském hřbitově.

Jeho sběratelskou činnost připomněla v roce 2019 výstava v Galerii moderního umění v Hradci Králové s názvem „Odkaz biskupa Josefa Doubravy“. Z výstavy vzešla též publikace „Biskup Josef Doubrava, milovník umění a mecenáš“.

Petr Polehla, Katedra pomocných věd historických a archivnictví Univerzity Hradec Králové

Osobní znak k označení biskupského kočáru Josefa Doubravy

Vzpomínky a střípky

Co se traduje mezi příbuznými biskupa Josefa Doubravy vzpomenula Eva Hošková, jejíž manžel je prapra…synovec biskupa Doubravy.

- K portrétování Josefa Doubravy Maxem Švabinským se váže historka, že v čase schůzky Max Švabinský ještě nebyl v ateliéru. Tak si biskup Doubrava sedl na schody a usnul. Vše prý skončilo s úsměvem na obou stranách.
- Manželova babička Věra Vitvarová vyprávěla, že biskup Doubrava byl nesmírně laskavý a trpělivý k ní a jejímu bratrovi v čase společných pobytů na zámku v Chrasti u Chrudimě. Prý ho opakovaně tak dlouho prosili (spíš mořili), až je vzal na prohlídku vily ve Vortové, kde trávil vzácné chvíle odpočinku a soukromí. Spravedlivě řešil jejich rozmíšky s chrasteckými dětmi, byl ovšem mnohem mírnější než rodiče.
- Také vzpomínala na návštěvy chrasteckého rabína, kterého strýc biskup na počátku svého prázdninového pobytu tradičně zval k posezení při kávě.
- Josefa Hobzka – bratra manželovy babičky – ovlivnil biskup Doubrava nejen svou moudrostí, vzděláním a kutivovaným chováním, ale i svým vztahem k umění. Byť byl Josef Hobzek doktor práv, poválečnou část života věnoval kunsthistorii jako fundovaný pracovník Památkového úřadu v Praze.

věcí, křesťanského dobra na nejvyšší kulturní úrovni a šlechetný mecenáš, který si více než svého prospěchu cení obecného dobra.

V březnu roku 1919 odkázal převážnou část své sbírky městu Hradec Králové, které ji mělo spravovat. Jeho znalosti a vkus měly konečně dojít veřejného uznání a zároveň přispět k rozvoji a kultivaci obyvatel sídelního města. Je možné, že jedním ze záměrů jeho osobní sbírky byla také snaha vylepšit obecné mínění o katolické církvi, která v prvních letech mladé Československé republiky neměla příliš silnou pozici.

Když 20. února roku 1921 biskup Josef Doubrava zemřel, byl purkmistrovský úřad města vyrozuměn o odkazu notářem Jaroslavem Čermákem dopisem ze dne 5. března 1921. Zastupitelé města v čele s Františkem Ulrichem tento velkorysý dar přijali. Ještě předtím však byla sbírka úředně překontrolována a v rámci dědického řízení řádně oceněna. Znalecký posudek s odhadem cen jednotlivých obrazů vypracoval pardubický architekt Boža Dvořák za přítomnosti světícího biskupa a kapitulního vikáře Karla Kašpara, kanovníků Antonína Hrubého, Františka Kutnara a dále Doubravova švagra Bohumila Hobzka a Hugo Pávka, ředitele státní odborné školy zámečnické. Úřední zápis pořídil notář a soudní komisař Jaroslav Čermák. Podle pořízeného soupisu obsahoval inventář Doubravovy obrazárny celkem 122 položek v celkové hodnotě 40 230 korun.

Ne vše, co se objevilo v soupisu vybavení jednotlivých pokojů biskupova bytu, bylo určeno jako dar městu. Část sbírky, jak bylo v závěti jmenovitě určeno, byla již součástí inventáře Biskupské rezidence (dvacet portrétů hradeckých biskupů, kopie portrétu arcibiskupa Harracha, Hynaisovy obrazy bl. Anežky a sv. Barbory). Jiné předměty byly spjaty s osobní zbožností a jejich cena spočívala právě v liturgické funkci, nikoli v samotném uměleckém provedení, proto byla taktéž ponechána v inventáři biskupské rezidence. Zbylá díla měla být uchována ve své celistvosti, a stát se tak srdcem Městské obrazárny, která měla být „zřízena za dozorčí správy starosty města a biskupa královéhradeckého, nebo jeho zástupce“.

Petra Příkazská, historička umění a kurátorka sbírek Galerie moderního umění v Hradci Králové

Knižní tipy

Nakladatelství Paulínky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Milada Jiřina Burgerová OCD

9 dní ruku v ruce se svatým Josefem

Průvodce na cestě rozjímání o životě svatého Josefa, opatrovníka Svaté rodiny, jehož evangelium nazývá „mužem spravedlivým“ (Mt 1,19). Jak mocná je přímluva tohoto „muže opravdové víry“, nám připomenul i papež František, když 8. prosince 2020 vyhlásil Rok svatého Josefa a svěřil církev pod jeho ochranu. *Brož., 72 s., 95 Kč*

Henri J. M. Nouwen

Návrat ztraceného syna

Autor se inspiroval Rembrandtovým obrazem, na němž otec objímá marnotratného syna. Postavy na obraze k němu mocně promlouvaly, mnoho let o nich rozjímal. Postupně se našel v obou synech, ale zjistil, že „ztracenější“ je ten starší, ačkoli se nikdy nevzdálil z otcova domu. A nakonec největší výzvou bylo pro autora povolání stát se milosrdným otcem. *Brož., 200 s., 229 Kč*

Tři zastavení

Zastavení první – svědectví historie

„Kat měl na sobě zástěru s kapsami. Dva asi třinácticentimetrové hřeby podržel v zubech, vzal kladivo a klekl vedle pravé ruky. Voják přitlačil předloktí k dřevu. Kat prohmatal Ježíšovi zápěstí, až našel malou prohlubeň, vyndal z úst čtverhranný železný hřeb, přiložil ho tam, kde končí takzvaná životní čára a několika pádnými ranami ho zatloukl… Když byl příčný trám řádně upevněn, kat přibil ještě nahoru tabuli s odsouzencovým jménem a vinou. Pak klekl před patou kříže. Dva vojáci mu přispěchali na pomoc a každý přidržel jednu nohu za lýtko. Podle předpisu měla být pravá noha přibita přes levou, což byl pravděpodobně nejobtížnější kus práce…“ Tak popisuje ukřižování americký autor Jim Bishop ve své knize „Den, kdy zemřel Kristus“.

Zakladatel moderní biblistiky Albert Marie-Joseph Lagrange OP., kdysi napsal, že *„historie je přibližný výčet minulosti, tak jako proroctví je přibližné vylíčení budoucnosti“*. V moderní době je tento přibližný výčet minulosti možné doplňovat a upřesňovat svědectvím hmotných nálezů. V roce 1968 byl severně od Jeruzaléma učiněn objev velkého ossuaria s kosterními pozůstatky téměř 30letého muže, nesoucí jasné stopy po ukřižování. Dochovaná pravá patní kost je probodená hřebem, který zachytil i levou patní kost na stejném místě jako pravou, pod spojnicí kloubu a kotníku. Obě patní kosti byly tedy proraženy jedním hřebem za pomoci násilného otočení obou kolen stejným směrem, totiž doleva.

Hřeb

V roce 325 podnikla pouť do Svaté země horlivá křesťanka Helena, matka tehdejšího císaře Konstantina, později zvaného Veliký. Měla v plánu nejenom uctít místa spojená se životem a utrpením Spasitele, ale také nalézt dochované hmotné památky. Její snaha byla roku 326 korunována úspěchem, když na místě předpokládaného ukřižování byly objeveny vedle Pravého kříže, také další relikty vztahující se k ukřižování. Za pomoci svého syna dala Helena postavit ve Svaté zemi, v místech vztahujících se k životu a působení Ježíše Krista, řadu svatyní. V Římě pak nechala vybudovat, na místě své římské rezidence v paláci Sesoriana, pro nalezené hmotné památky, baziliku, později nazvanou S. Croce in Gerusalemme. Součástí dnešní baziliky je kaple ostatků, kde jsou uloženy nejvzácnější relikvie církve – tři úlomky sv. Kříže, dva trny z Kristovy koruny, jeden hřeb, kus nápisu INRI a údajný článek prstu „nevěřícího“ apoštola sv. Tomáše, kterým se dotkl Kristových ran.

Podle dochované tradice, po návratu ze Svaté země věnovala císařovna Helena – tento titul nosila od roku 327 – jeden z hřebů, kterými byl Kristus přibit na kříž, svému synovi. Konstantin nechal údajně hřeb rozdělit. Část byla roztepána a vložena do jeho přílby. Ze zbytků, za přidání nové kovové hmoty, udělali později podle originálu 12 relikvií. Císařovna

IR

Helena umírá o 3 roky později 18. srpna 330 v Nikomedii, dnešním Izmitu v Turecku. Místem jejího posledního odpočinku se stala římská bazilika S. Maria in Aracoeli. Její syn Konstantin I. Veliký umírá 22. května 337 na stejném místě jako jeho matka.

Zastavení druhé – cesta

Není účelem zde popisovat bohatou historii milevského premonstrátského kláštera. Vzpomeňme, že Řád Premonstrátů – řeholních kanovníků založil roku 1120 sv. Norbert z Xanten, pozdější arcibiskup v Magdeburgu. Milevská kanonie – opatství vzniklo patrně již roku 1184 díky jihočeskému šlechtici Jiřímu z Milevska. Řeholníci přišli o 3 roky později ze želivského kláštera. Prvním opatem nové kanonie se stal kronikář Jarloch (Gerloch, Gerlachus), známý „pokračovatel Kosmův“. Při svém vzniku dostal konvent od svého zakladatele oratoř – kostel sv. Jiljí. Opat Jarloch byl aktivním stavitelem. Ještě za svého života dovedl všechny stavby do konce. Doba založení kláštera a jeho počáteční výstavba spadá do období 3. křížové výpravy (1182–1192) vedené císařem Fridrichem Barbarossou, které se zúčastnil i český oddíl pod knížetem Děpoltem II. z vedlejší větve Přemyslovců. Ani císař Fridrich ani kníže Děpolt se z výpravy nevrátili. Císař se utopil 10. 3. 1190 v dnešním Turecku a kníže Děpolt II. zemřel 21. listopadu 1190 ve Svaté zemi u Akkonu. Český oddíl po jeho smrti zřejmě splynul s některým oddílem z německy mluvících zemí.

Během dalších staletí došlo k nebývalému rozmachu kláštera. Na počátku 15. století mělo opatství údajně až 300 řeholníků. Na svátek sv. Jiří, 24. dubna 1420, byl klášter přepaden husitskými oddíly, vypleněn, vypálen a pobořen. Klášterní poklad byl údajně ještě před zničením kláštera přenesen na rožmberský hrad Příběnice. Ale i tento hrad neodolal husitskému obléhání. Byl zničen a s ním vzal za své i milevský klášterní poklad. Po husitských válkách byl klášter obnoven, ale již v roce 1547 milevská kanonie zanikla. Když skončila třicetiletá válka, bylo v Milevsku zřízeno premonstrátské převorství, které existovalo až do období reforem Josefa II. Klášterní chrám Navštívení Panny Marie se tehdy stal farním kostelem a dosavadní milevský farní kostel sv. Jiljí se stal kostelem hřbitovním. Majetek kláštera zůstal premonstrátům zachován. Byl až do období totality ve správě kanonie strahovské a po roce 1990 jí byl jako takový navrácen.

Zastavení třetí – vzácný nález

V pondělí 21. prosince 2020 se konalo v prvním patře bývalé latinské školy v areálu milevského premonstrátského kláštera zajímavé setkání. Prostřednictvím vybraných médií, za účasti pražského arcibiskupa Dominika kardinála Duky, českobudějovického biskupa Vlastimila Kročila, strahovského opata Daniela Janáčka a nejvyšších představitelů Jihočeského kraje byl představen v rámci tiskové konference veřejnosti vzácný nález, ke kterému došlo v jarních měsících roku 2020 v severní zdi kostela sv. Jiljí v Milevsku. Vlastní archeologický výzkum vedl PhDr. Pavel Břicháček z AÚ AVČR. Technické zabezpečení realizovala společnost Geo – cz s.r.o., pod vedením Ing. Jiřího Šindeláře.

Dnešní hřbitovní kostel sv. Jiljí patří k nejvýznamnějším románským památkám jižních Čech. Jako farní kostel je

Kostel sv. Jilji

Latinská škola v areálu milevského kláštera premonstrátů

prvně připomínán již roku 1150. Z této doby také pocházejí jeho nejcennější stavební prvky, věž s emporou a již zmiňovaná severní zeď. Archeologický výzkum zde odhalil dosud neznámý dutý prostor, identifikovaný později jako tzv. trezorová místnost. Při jejím průzkumu, prováděném speleologickou technikou a následném vyklizení sedimentů, byly nalezeny kosterní lidské pozůstatky a na lité maltové podlaze zlomky ozdob z drahých kovů. Současně bylo zjištěno, že z prostoru trezorové místnosti směřuje východním směrem poměrně úzká, nepřístupná dutina. Z ní byly za pomoci zcela nové metody archeologického průzkumu – archeolaparoskopie – vyzdviženy zbytky dřevěného relikviáře, zdobeného zlatými a stříbrnými ozdobami. Relikviář ukrýval část železného hřebu o délce 6 cm, v horní části ozdobeného taušírovaným zlatým křížkem. Všechny části relikviáře i jeho náplň byly v nálezovém stavu detailně zdokumentovány a převezeny na odborné pracoviště Archeologického ústavu do Brna.

V průběhu tiskové konference bylo oznámeno, že jde o rozpadlý dřevěný relikviář, který obsahoval část ručně kovaného železného hřebu, odděleného odseknutím. Určení druhu a stáří nalezených dřevěných úlomků provedlo odborné pracoviště University of Cambridge. Bylo zjištěno, že se jedná většinou o dřevo modřínové, které lze za použití radiokarbonové metody C^{14} datovat do rozmezí let 1290–1394. Dále bylo zjištěno dřevo dubové, datované do rozmezí let 338 až 416. Nalezené ozdoby ze zlata a stříbra mají tvar křížů, ryb a různých geometrických tvarů. Na největším masivním zlatém plechu ve tvaru jednoduchého zlatého kříže jsou vytepána dvě písmena „I“ a „R“, interpretována jako zkratka slov Iesus Rex. Tento zlatý kříž je dosud na jedné straně přidržován ke zbytku dubového dřeva kovovou sponou.

Vše nasvědčuje tomu, že byl nalezen relikviář uchovávající autentickou relikvii části hřebu z Pravého kříže v původním dubovém osazení z přelomu let 338 až 416. Podle datování zbytků dubového dřeva pak lze usuzovat, že došlo k nalezení reliktů byzantské Staurotheky, tedy speciálního relikviáře na ostatky Pravého kříže. Tyto relikviáře měly tvar ostatkové schránky, ikony nebo kříže. Byly většinou bohatě zdobeny drahými kovy. Modřínové dřevo datované do doby zásadního rozvoje kanonie pak naznačuje, že nalezený relikviář mohl být zřejmě pro klášter nejcennější relikvií, a proto byl uchováván ve zvláštní schránce. Jeho uložení na nepřístupném, skrytém místě, může souviset s chvatným ukrytím před vypálením a pobořením kláštera husitskými skupinami, ke kterému došlo na jaře 1420.

Skutečnost nalezení předpokládané relikvie hřebu z Pravého kříže v roce 900. výročí Premonstrátského řádu podtrhuje význam, který řád měl pro náboženský a kulturní rozvoj naší země a konec konců i pro hospodářský rozvoj jihočeského regionu. Nález sám vyvolává řadu otázek, které čekají na zodpovězení. Některé možné hypotézy jsme se pokusili naznačit i v tomto článku. Závěrem je nutno vyslovit uznání organizátorům tiskové konference za načasování na termín 21. prosince 2020. Nejenom na dobu předvánočního očekávání narození Spasitele, ale také na den, kdy došlo znovu k výjimečné astronomické události – velké konjukci Jupitera a Saturnu, kterou Jan Kepler a po něm další astronomové spojili s identifikací historické Betlémské hvězdy!

JUDr. Jan Kotous

Christus vivit jako audiokniha

Posynodní apoštolskou exhortaci Christus vivit vydalo audionakladatelství Slyš.to s.r.o. ve spolupráci s Asociací křesťanských spolků mládeže z.s. jako audioknihu. Můžete ji zdarma poslouchat nebo si ji stáhnout na: slys.to v sekci Audioknihy zdarma.

Kutná Hora, kostel sv. Barbory, pohled na varhany

Kutná Hora, kostel sv. Barbory, hrací stůl z roku 1974

Varhany v naší diecézi (13)

Chrámy sv. Barbory v Kutné Hoře a Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci

Pětilodní gotický chrám sv. Barbory v Kutné Hoře nebyl vystavěn na popud žádné církevní instituce. Od počátku byl zamýšlen jako reprezentativní stavba, iniciovaná bohatými kutnohorskými měšťany. Podle kanonického práva měl chrám původně status pouhé kaple. Architektonicky ovšem směle konkuroval pražské katedrále. Vyjadřuje dobové napětí mezi Prahou a Kutnou Horou, a také mezi Kutnou Horou a sedleckým klášterem, na jehož pozemku bylo město vybudováno a jehož vlivu, ač bylo městem královským, podléhalo. Proto byl také vybudován za městskými hradbami, na pozemku pražské kapituly.

Od roku 1995 je chrám sv. Barbory zapsán na seznamu světového dědictví UNESCO.

„Gotická architektura se ve sv. Barboře snoubí s barokním interiérem. Kůru, na který jsem vystoupala v doprovodu diecézního organologa, profesora Václava Uhlíře, vévodí krásné barokní varhany.

Varhanář Jan Tuček

Barokní varhany postavil kolem roku 1765 králický varhanář Josef Sträussel, který zároveň s těmito varhanami stavěl i dva nástroje v Hradci Králové – v katedrále Sv. Ducha a v kostele Nanebevzetí Panny Marie. V roce 1903 odstranil vnitřek varhan kutnohorský varhanář Jan Tuček a vestavěl zde nový třímanuálový nástroj se 45 rejstříky. Barokní dvoukřídlový prospekt s bohatě zlacenými řezbami a figurální výzdobou byl zachován a v rámci přestavby stylově propojen.

Jan Tuček (1842–1913) pocházel z Golčova Jeníkova. Po vyučení sloužil u vojenské hudby a dokonce se v roce 1866 zúčastnil bitvy u Hradce Králové. Po skončení vojny v roce 1869 založil v Kutné Hoře továrnu na výrobu tahacích harmonik, kolovrátků a harmonií, kterou posléze přebudoval na výrobu varhan. Zajímavé je, že v té době působila v Kutné Hoře ještě jedna továrna na výrobu varhan, a sice firma Antonína Mölzera. O zakázky ale zjevně nebyla nouze, protože obě firmy dokázaly prosperovat prakticky až do roku 1948.

Firma Jana Tučka byla ve své době největší českou továrnou na výrobu varhan, vyrobila jich přes 500 v Čechách i v zahraničí. Desítky nástrojů postavila na Slovensku, ale prosadila se i v Maďarsku, Polsku, Chorvatsku nebo Rusku. V roce 1912 vybudovala ve spolupráci s německou

firmou Voit a synové koncertní nástroj ve Smetanově síni v Praze. Jedná se mimo jiné o první varhany s elektrickou trakturou v Čechách. Největší nástroj pak postavil Tuček v roce 1941 u sv. Jakuba v Praze, kde vestavěl do původní barokní varhanní skříně reprezentativní třímanuálový nástroj se 75 rejstříky.

Po roce 1948 se někteří zaměstnanci firmy Tuček a Melzer spojili a založili družstvo pod názvem Organa, které v Kutné Hoře působilo až donedávna. A byla to právě firma Organa, která v roce 1974 Tučkův nástroj u sv. Barbory přestavěla a rozšířila jej na 52 rejstříků. Od té doby zde stojí druhé největší varhany v naší diecézi.

Největší varhany v diecézi jsou u sv. Jakuba v Kutné Hoře, odpovídá profesor Uhlíř na otázku dříve, než ji stačím položit. A slibuje, že i tam se společně podíváme. Ale zpátky do turisty tolik oblíbeného chrámu sv. Barbory.

Stávající dispozice varhan v chrámu sv. Barbory je poměrně velkorysá. Navrhoval ji kutnohorský organolog, profesor Václav Růt, který s firmou Organa mnoho let spolupracoval. Profesor Růt se specializoval na konstrukci a zvukové vlastnosti píšťal a liboval si mimo jiné v hledání originálních názvosloví rejstříků. V jeho návrzích tak najdeme rejstříky s názvem Suaviál, Barem, Pialeta, Švígl, Jásavá píšťala, Jubalova flétna nebo Chvějivý hlas. Tyto novotvary se však neujaly a české varhanářské firmy dál používají spíše tradiční označení.

Chrám sv. Barbory býval, a doufejme že v dohledné době zase bude, svědkem četných turistických prohlídek i varhanních koncertů. Zvuk varhan se tady nádherně nese, prostupuje celým prostorem.

Varhany v chrámu sv. Barbory jsou vyhledávané renomovanými varhaníky a často se využívají i ke koncertním příležitostem. Přesto, že nástroj již není ve stoprocentním stavu a zasloužil by si důkladnou rekonstrukci, zvuková stránka je i díky úžasné akustice stále velmi uspokojivá. V lodi kostela možná tak strhující dojem nenastává, ale varhaník si rozhodně přijde na své. Hrací stůl je totiž umístěn v samotném centru zvuku a zejména pléno nástroje se na varhaníka valí jako vodopád. Pokaždé, když mám možnost si na tento nástroj zahrát, nemohu se od něj odtrhnout a zažívám neobvyklou radost ze hry. Takových míst mnoho není.

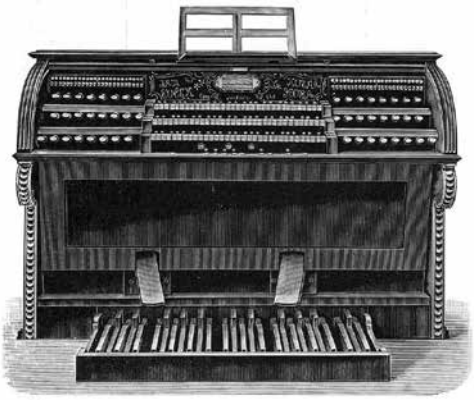

Kostel sv. Barbory, hrací stůl z roku 1903

Na více než 70 miliónů korun přišla oprava chrámu Nanebevzetí Panny Marie a sv. Jana Křtitele v Kutné Hoře-Sedlci, uskutečněná v Programu záchrany architektonického dědictví. Bývalý cisterciácký klášterní kostel vyrostl v letech 1280 až 1320, byla to první stavba katedrálního typu na našem území. Do dokončení dostavby chrámu sv. Víta na Pražském hradě byla při délce hlavní lodi 87 metrů také stavbou největší. V souladu s architektonickými pravidly, která cisterciácký řád dodržoval, postrádal klášterní kostel věž, barevná okna i výraznější výzdobu. Od roku 1995 je, stejně jako chrám sv. Barbory, zapsán na seznam světového dědictví UNESCO. Ale na hlavním kůru žádné varhany nevidím…

V gotických katedrálách se s varhanami na hlavním kůru prakticky nepočítalo. V té době byly nástroje podstatně menší a z hlavního kůru by velký prostor katedrály sotva naplnily. Proto se tehdy varhany stavěly v lodi kostela, pokud možno poblíž presbytáře. V západní Evropě, zejména ve Francii nebo v Německu, se varhany zavěšovaly jako vlaštovčí hnízdo na pilíře nebo boční stěny. Tuto praxi nedávno úspěšně zopakovali v Kolíně nad Rýnem, kde varhany zavěsili mezi pilíře a pro varhaníka zbudovali výtah. Jinde se pro varhany stavěly boční empory, které posléze sloužily pro literátská bratrstva. Angličani zase stavěli mezi presbytář a loď kostela takový most s varhanami. Jejich zvuk se tak ideálně šíří do celého prostoru. Zažil jsem v Anglii liturgii s takto umístěnými varhanami a ve spojení s úžasnými chlapeckými sbory to byl vždy nezapomenutelný hudebně-duchovní zážitek.

Na hlavní kůr se začaly varhany stěhovat až v období renesance, kdy došlo ke zvětšování nástrojů. Z těchto důvodů bylo zapotřebí mnohdy rozšiřovat hlavní (západní) kůr. Menší nástroje poblíž presbytáře se ale nerušily a dál sloužily k doprovodu zpěvu nebo k provozování figurální mše. Říkalo se jim chórové varhany. Na velké varhany, postavené na hlavním kůru (tzv. Festorgel), se „zahřmělo“ zpravidla jen na začátku a na konci bohoslužby. Tuto praxi můžeme dodnes slyšet v některých zemích západní Evropy.

Jaký vliv na zvuk nástroje má umístění varhan?

Umístění má zcela zásadní vliv. Mnohdy daleko menší, ale vhodně umístěný nástroj může být zvukově uspokojivější než velké varhany, postavené na vzdáleném kůru. Kdyby byly například varhany zde v Sedlci postaveny na hlavním kůru, jejich zvuk by směrem k hlavnímu oltáři postupně zeslábl. Zdejší kostel je totiž dlouhý skoro jako fotbalové hřiště. Musel by se postavit obří nástroj s arzenálem horizontálních jazykových rejstříků, který by byl schopen tak velký a dlouhý prostor zvukově obsáhnout.

Podobná situace se v současné době řeší v katedrále sv. Víta v Praze, kde jsou dodnes varhany umístěny také jen na bočním kůru. Jsem docela zvědavý, jak se v Praze osvědčí plánovaná stavba varhan na hlavním kůru, kterou dosud provází řada otazníků i technických problémů.

Kutná Hora-Sedlec, pohled na varhany

Konečně jsme došli do transeptu – místu, kde se kříží hlavní a příčná loď kostela. Před námi se otevřel pohled na boční kůr, kde stojí výtvarně zajímavá novogotická varhanní skříň. Kdo tyto varhany stavěl?

Původní nástroj postavil Antonín Mölzer v roce 1911 a je to jedna z jeho nejhezčích varhanních skříní. Typické jsou paprskovitě umístěné píšťaly v horní části prospektu, které firma Mölzer aplikovala i u jiných varhan. Podobné uspořádání prospektových píšťal můžeme vidět například u varhan v Třebechovicích.

Mölzerův pneumatický nástroj v Sedlci byl ale postupem času velmi poruchový. Vzpomínám, když jsem začínal v roce 1970 hrát na varhany, tak mě sem vzal katedrální varhaník Jiří Strejc a zkoušeli jsme z nástroje vyloudit nějaké zvuky. Ale nástroj už byl prakticky nepoužitelný. Po roce 1990 byl vnitřek varhan odstraněn a připravoval se projekt na vestavbu varhan nových.

Na kůr jsme došli po unikátním samonosném točivém schodišti, které je dílem geniálního Jana Blažeje Santiniho – Aichela, který v sedleckém chrámu v prvních letech 18. století zhmotnil své ideje barokní gotiky. Je zde ještě cítit, že nástroj voní novotou.

Skutečně se jedná o zcela nový nástroj. Do Mölzerovy varhanní skříně jej vestavěl varhanář Bohumil Žloutek se synem v roce 2009 (opus 23). Cínové píšťaly dodal Jan Kubát z Kaňku, který s panem Žloutkem dlouhodobě spolupracuje.

Varhanářská dílna Bohumila Žloutka má již bohatou tradici. Zakladatel Bohumil Žloutek starší (1903 – 1978) má dokonce vazbu na firmu Mölzer, protože u ní nastoupil jako tovaryš a dokonce se účastnil stavby varhan v pražské katedrále sv. Víta v roce 1929. Samostatnou dílnu založil v roce 1933 a od roku 1949 se přestěhovala rodina do obce Zásada u Železného Brodu, kde se varhanářské řemeslo postupně předává na další generace.

Firma Žloutek postavila v Sedlci jeden ze svých největších a zvukově nejzajímavějších opusů. Díky promyšlené dispozici, kvalitním píšťalám a pečlivému naintonování jednotlivých rejstříkových řad dokáže nástroj naplnit podstatnou část katedrály.

Pro zajímavost uveďme, že chrám Nanebevzetí Panny Marie v Kutné Hoře-Sedlci je první český kostel katedrálního typu a největší stavba z přelomu 13. a 14. století v Čechách.

V tak velkém prostoru hraje samozřejmě významnou úlohu i délka dozvuku. Zde je údajně nejdelší dozvuk, jaký můžeme v Čechách slyšet. Je to přes 9 vteřin, což je ještě asi o vteřinu víc než v katedrále sv. Víta v Praze. V tak dlouhém dozvuku musí varhaník volit trochu jiný způsob hry, což znamená, že musí hrát více staccato než vázaně, a musí volit i pomalejší tempo hry.

Samozřejmě, když člověk stojí u hlavního vchodu, tak se zvuk varhan zdá slabší. Ale směrem k oltáři zvuk postupně zesiluje a největší požitek má posluchač v transeptu kostela, kde také většinou sedí nejvíce věřících při bohoslužbách. A když se zde koná varhanní koncert, tak posluchači sedí čelem k nástroji a všichni mají ideální zvukový i vizuální zážitek.

Příště s profesorem Václavem Uhlířem podnikneme cestu za varhanami královéhradecké diecéze naposledy. Vydáme se do arciděkanského kostela svatého Jakuba Většího v Kutné Hoře.

Eva Zálešáková

Kutná Hora-Sedlec, hrací stůl z roku 1911

Všechno jsem vsadil na jednu kartu

Bude tomu už 30 let, co **Marián Kuffa**, zemědělský inženýr a římskokatolický kněz, přišel do malé podtatranské obce Žakovce. To, co tam společně s lidmi z okraje společnosti za tu dobu dokázal doslova „vydupat ze země", připadá dodnes mnohým jako zázrak.

Zrestaurovaná fara, pavilon pro přestárlé a postižené. Bývalí alkoholici, vrazi a recidivisti se starají o postižené. Bývalé prostitutky hospodaří v kuchyni a na statku. Lidé z úplného dna společnosti tam stavějí domy a uzdravují svoje duše. Životní příběh Mariána Kuffy, se kterým jsem měla před časem možnost se setkat, zaznívá mimořádně naléhavě právě teď, v postním čase.

Kudy vedla vaše cesta do polorozbořené fary v Žakovcích?

Moje cesta tam byla dost dlouhá. Když mně bylo 20 let, tak jsem měl jinou představu o životě. Zajímali mě koně, lovecké zbraně, karate a horolezectví. Samozřejmě jsem se chtěl oženit, velmi jsem se těšil na ženu. Bože můj, jak já jsem se těšil na ženu a na děti! Vysnil jsem si, že první bude dcera a potom přijdou další, kupa dětí, které mám moc rád. Představoval jsem si, jak budu žít v horách a pracovat v Horské službě. Pak jsem měl úraz, když jsme v Tatrách zdolávali Gerlachovský štít. Má více než 2650 metrů, je nejvyšší horou Vysokých Tater i celého Slovenska. Kus skály se se mnou utrhl ve výšce 2 tisíce metrů, následoval 20 metrů dlouhý pád v lavině. Přátelé, čeští horolezci mě 13 hodin snášeli dolů. V poledne jsem spadl, v jednu v noci jsem byl v popradské nemocnici. Tam jsem začal přemýšlet o způsobu svého života. O tom, jak jsem dosud žil. Proto jsem tady, abych jenom lezl, chodil na karate, abych měl koně, zbraně? Když se u nás přemnožili vlci, chodili jsme je lovit. Vzpomínám, jak jsem táhl mrtvého vlka, kterého jsme obklíčili a dostali, za kůži na krku dolů z hor. Tehdy jsem si to uvědomil velice silně. Máš, co jsi chtěl. Teď jsi šťastný? Ne, nejsem. Dostal jsi dva rysy, je to smysl života? Ne. Když jsem stanul na Gerlachu, úplně nahoře. Mokrý, zpocený, vystrašený, několikrát jsem tam byl. To jsi přece chtěl a máš to. Tohle je smysl života? Ne, to nemůže být smysl života.

Ing. Mgr. Marián Kuffa, Dr.h.c.

(* 24. prosince 1959, Kežmarok)

Vystudoval Vysokou školu zemědělskou, později Teologickou fakultu. Po vzniku Institutu Krista Velekněze se stal představeným jeho spišské větve v Žakovcích. Institut je společenstvím kněží a laiků žijících ve světě. Jeho členové se snaží naplnit odkaz druhého Vatikánského koncilu, zvláště dekretu o laickém apoštolátu: *„Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich."* (Mt18, 20)

Institut má v náplni své činnosti pomoc nemocným, postiženým, bezdomovcům, dětem z rozvrácených rodin a ústavů, pomoc sirotkům, opuštěným a osamělým seniorům, svobodným matkám a všem potřebným, kteří to potřebují.

Měl jsem koně jako Vinnetou, černou Gelmu. Cválal jsem s ní v lese, byl Štědrý den a mně bylo 25 let. Narodil jsem se dvě hodiny před Ježíškem, tedy ve 22 hodin. Přesně si to pamatuju, jak jsem tenkrát o Vánocích cválal na té černé Gelmě, sníh jí byl po břicho. Zelený jehličnatý les, modrá obloha a třpytící se bílá peřina. Cítil jsem se tak šťastný, ale ... toto je smysl života? To nemůže být ono. Tak jsem hledal dál. Karate, tak moc jsem toužil dostat se na mistrovství Slovenska. Povedlo se, dostal jsem tam pořádný výprask, ale splnil jsem si svůj sen. Jsi šťastný? Ano, ale to nemůže být smysl života. Tak jsem hledal dál.

A když jsem pak ležel v té popradské nemocnici, měl jsem dost času na přemýšlení. Tehdy jsem si řekl: Bože, když Ty jsi mi daroval život, já Ti ho vrátím zpátky. Zasvěcený, a budu se věnovat těm, kdo to nejvíce potřebují. Nevěděl jsem, co přesně budu dělat, ale nabídl jsem Ježíšovi svůj život. Myslíš to vážně? Pojď sem. A tak jsem jeho pozvání přijal. Když jsem se hlásil do semináře, nikomu jsem to neřekl, ani mamince, nikomu, styděl jsem se. Nevěděl jsem, jak mám říct, že chci být farářem. Potkal jsem v té době spolužačku z gymnázia. Nastoupila do stejného autobusu jako já. Když jsem ji uviděl, otočil jsem se na druhou stranu a ve snaze se utajit jsem rychle postupoval dozadu do vozu. Taky jsem se začal úpěnlivě modlit: Bože můj, jen aby si mě nevšimla, ona je horší než atomová bomba. Špatně jsem se modlil, uviděla mě

Povolání k duchovnímu životu změnilo P. Kuffovi zcela život

Marian Kuffa nedělá mezi lidmi rozdíly

a na celý autobus zavolala: *„Čau Maroš, poslouchej, ty prý jsi se rozhodl jít do semináře, je to pravda?“* Všichni se na mě dívali. Já přemýšlel, proč to okýnko vzadu je tak malé, vyskočil bych ven. Pak jsem jí odpověděl: Alespoň vidíš, že Pán Bůh si za kněze nevybírá ty nejlepší. Jak to? Obdivovali bychom je, ale takhle obdivujeme Ježíše Krista. Toho, který za pomoci obyčejných, nedokonalých lidí koná svoje dílo. A ještě jedno poučení z toho plyne. Že být dobrým otcem znamená to samé, jako být dobrým knězem. A být dobrým knězem, to není víc ani méně než být dobrým otcem. Takže chtěl bych s pomocí Boží být dobrým knězem.

Před nástupem do semináře jste vystudoval zemědělskou univerzitu, jste zemědělský inženýr. Soudím z toho, že Pán Bůh o vás musel dlouho bojovat a že ten zápas asi nebyl jednoduchý.

Když jsem končil gymnázium, nemohl jsem se rozhodnout, co dál. Byl u nás tenkrát jeden můj kamarád, který se mě ptal: Maroši, kam půjdeš do školy? Nevím. A babka povídá: Jak to, že nevíš? Půjdeš na mechanizátora do Nitry. Rozesmál jsem se, právě jsem se dozvěděl, kam chci jít. Půjdu na mechanizátora do Nitry. Když bylo třeba podat přihlášku, řekl jsem si: Ať má babi radost a šel jsem na Slovenskou zemědělskou univerzitu v Nitře. A nelituju, vůbec nelituju, protože tam jsem zažil, na tu dobu, snad nejkrásnější čas života. Setkal jsem se s vynikajícím knězem a v podvědomí jsem pocítil, že toto by se mi velmi líbilo dělat. I když jsem se tomu bránil. Chtěl jsem se přece oženit, založit rodinu. Ale v tom knězi jsem uviděl ne teoretika, ale svědka Ježíšova evangelia. To se mně líbilo. Dnes se lidé chtějí dotknout všelijakých teorií, mají v nich chaos. Ukaž mně, jestli tě bolí, když pomáháš, a co z toho máš. A když zjistí, že nic, že na to doplácíš a že tě to bolí, dojdou k úvaze ... buď je ten farář hloupý nebo tam nahoře něco existuje. Proč se vzdal ženy, dětí, našeho způsobu života? Já jsem vsadil všechno na jednu kartu. Když jsem byl horolezec, hodně jsem riskoval, ale teď riskuju všechno. Existuje-li Bůh, v což já věřím, potom nejsem blázen. Jestli neexistuje, tak jsem největší cvok pod sluncem.

Podobně jako jste pocítil povolání k Bohu, přišla myšlenka věnovat se potřebným. Nejpotřebnějším. Vím, že nemáte rád označení bezdomovci. Když jsem poprvé uslyšela o tom, že do Žakovců jste přišel s pěsti sty korunami v kapse, že žádné další nuly za tou částkou už nenásledovaly, říkala jsem si, velmi zdvořile řečeno, že jste byl hodně bláhový.

V květnu 1991 nám spišský sídelní biskup František Tondra daroval rozpadající se starou faru v Žakovcích i s přilehlými pozemky. Vynikající český horolezec Milo Neumann, byli jsme v Kežmarku v jednom oddílu, je profesí architekt. Když přijel a viděl propadlou střechu fary, rozpadající se zdi, vodu vzlínající do metru výšky, zeptal se: Kolik máš miliónů? Kdybys měl aspoň 5, aspoň 3, aspoň jeden jediný. Kolik máš? Odpověděl jsem: Pět set. Tisíc? Ne, 500 korun. Ty jsi blázen. Mávnul rukou a odjel. Po čase se vrátil. Co bych pro tebe mohl udělat? Mohl bys mi nakreslit domy pro nuzné a trpící, pro sirotky. Nakreslím, a zadarmo, spolehni se. Odjel a za pár týdnů přivezl fascikl projektů, na jejichž základě jsem začal stavět. Boží prozřetelnost! Díky té je hodně lidí, nemůžu je ani všechny vyjmenovat, kteří nám pomáhali a pomáhají. Nezáleží na tom, zda je člověk věřící nebo ne. Katolík nebo evangelík, ale jaký je. Jestli je to dobrý člověk, nebo se snaží být dobrý. Do nebe se dostanou všichni. I ti, kdo upřímně pochybují, ale hledají pravdu a lásku. To, co oni nazývají láska a pravda, já nazývám Bůh. Je jedno, jak to nazveme. Jdeme na stejný vrchol, jen každý z jiné strany.

To, co dnes existuje v Žakovcích, jste vydupal z ničeho, jenom z velké lásky k Bohu a lidem. Rok za rokem jdete dál, vaše projekty se rozrůstají přes hranice diecéze i Slovenska. Jaký je váš konečný cíl?

Můj konečný cíl je Bůh. Tím směrem jdu, tím směrem se snažím navigovat i jiné. V čase, kdy jsem hledal lásku a štěstí, jsem vyzkoušel všechny způsoby života, možné i nemožné. Pán Bůh jako by se shora usmíval a říkal: Chceš ještě tuto jahodu ochutnat, ještě tuhle malinu utrhnout? Dopřál mi to, tu máš, jen se

Životní příběh P. Mariana Kuffy činí jeho slova uvěřitelnými

Budoucnost je v našich dětech

najez. Tak jsem se najedl, přejedl, a myslel jsem, že jsem spokojený. Ale Pán Bůh jako by říkal: Proč na to jdeš tak složitě, když můžeš jednoduše? Měl jsi svoje plány a možná jsi v nich počítal i se mnou. Chyba. Proto teď uvažuju jinak: Bože, ukaž mi svůj plán a moje místo v něm. Takový mám teď postoj. Nevěděl jsem, že se budu starat o vězně, bezdomovce a tělesně postižené, o matky s dětmi, o problémová děvčata. Ale ptal jsem se Ježíše: Co ode mě chceš, Bože? A Pán Bůh mi to zjevuje. Jak? Z běžných událostí. Nemůžu se starat, řekněme třeba, o malomocné, když u nás takoví nejsou. Ale můžu se starat o lidi bez domova, kteří u nás jsou. Z všedních událostí, z Písma svatého se dá rozpoznat, co je Boží vůle. Ale většinou je to těžší, moc se nám do toho nechce. Ale z Boží perspektivy je to velmi potřebné. Myslím, že Tolstoj napsal, chceš být šťastný? Nauč se činit šťastnými druhé, to je skutečně pravda. Vyzkoušej to a uvidíš, milý čtenáři.

Říkáte, že vy to zkoušíte, když oddáváte ve vašem kostele v Žakovcích.

Ano, když oddávám, tak se nejprve vždycky ptám ženicha, zda chce být šťastný. Překvapeně zvedne hlavu, odpoví ano. Tak se nežeň, řeknu mu. Vykulí na mě oči, celý kostel nechce uvěřit tomu, co jsem řekl. A zeptám se nevěsty: chceš být šťastná? Ano, špitne, celou bytostí odpoví ano, chci být šťastná. Nevdávej se. Strnulý úsměv ... koláče jsou už na stole a ty, faráři, říkáš nežeň se, nevdávej se? Chci, aby byl šťastný můj chlapec, kterého vroucně miluji. Správně, pochopila jsi, vdej se. Chci, aby bylo šťastné moje děvče, které mám tak rád. Správně, pochopil jsi, ožeň se. Tito lidé budou šťastní, protože diagnóza bezdomovce je člověk nemocný na lásku, kterou neumí přijmout ani dát.

Lidem z okraje společnosti nebývá jednoduché otevřít srdce.

Není to jednoduché a někdy přicházejí velmi složité situace. Mnozí nemůžou za to, že se stali bezdomovci, ale jsou zranění v lásce. Nedostali takovou, jakou by měli dostat. Samozřejmě, jsou tací, kteří za svůj statut bezdomovce můžou. Co s nimi? Snažím se k nim přistupovat jako lékař. Když se stane autonehoda, soudce má svůj přístup a lékař svůj. Soudce zajímá, kdo je vinný. Lékař zjišťuje, kdo je víc zraněný. Nespekuluje, kdo dal přednost a kdo ne. Řeší, kdo má větší ránu a nepřemýšlí o vině. Já chci být tím lékařem, vybral jsem si povolání lékaře duší. Nezkoumám, kdo má a kdo nemá pravdu, snažím se zašívat rány. Zahřát lidi u nás skutečnou láskou. Ne žádající, která bere, ale opravdovou, která obdarovává. Láska s velkým L je Bůh. Všechny paprsky pravé lásky vycházejí z jednoho slunce. A tím je Bůh.

Kolik lásky jste dostal vy, že ji můžete rozdávat plnými hrstmi?

Můžu říci, že v životě jsem to měl dost složité, ale Pán Bůh se postará, když člověk upřímně hledá. Možná i po složité cestě, ale přivede tě k sobě. Nespokojená duše člověka spočine v Bohu. Můj otec byl agresivní alkoholik. Maminka naopak věděla o všech chudých v okolí. Když jsem byl malý chlapec, chodili jsme je navštěvovat. Dávali jsme jim z podstaty, ne z přebytku. Otec všechno propil, měli jsme často hlad. Vím, co je jít hladový do školy. Celou noc nespat, zmlácený přespat na schodech. 11 pětek za týden na gymnáziu, až dokud profesor neřekl: Nezkoušejte ho, má doma problémy.

Co je agresivní alkoholik vím ze života, ne z knížek. A vím taky, co je matka. Když jsem začal chodit na karate, dostal jsem se s otcem jednou do konfliktu. Překročil jsem matku, která ležela na zemi v krvi, a řekl jsem, ruku zaťatou v pěst: Dost, otče, dost, už ji nebudeš bít. Maminka se zvedla z podlahy: Opovaž se ho dotknout, je to tvůj otec, dal ti život, nemáš právo. Omdlel jsem, probudil jsem se až u sousedů. Tehdy jsem pochopil, kdo je můj otec a kdo je moje matka. V životě jsem svého otce neuhodil, navzdory všemu. Ale už nikdy jsem mu nedovolil udeřit matku. Dnes si nesmírně vážím obou, matky i otce. Když měl později vážný úraz a skončil v sádrovém lůžku, přebalovala ho, umývala, krmila, starala se o něj. Otec, tvrdý chlap nic neřekl, jenom mu skanuly dvě slzy, z každého oka jedna. Ze sádrového korýtka vstal jiný muž. Když jsem je pak vídal, jak jdou společně do kostela, nemohl jsem tomu ani uvěřit. Otec mi říkal, je to těžké s tvou matkou. Proč? Když se s ní

P. Marian Kuffa je oblíbeným exercitátorem

S Annou Maclovou pojí P. Mariana Kuffu přátelství

ještě někdy pohádám, do večera se musím udobřit. Večer se spolu modlíme růženec, jak bychom se mohli modlit? Jejich láska byla nakonec krásnější, než když byli mladí. Tak je Bůh dobrý.

Víra, láska a naděje. Elán a optimismus. Jste také někdy na dně?

Bývám unavený. Potom se ptám, zda to má ještě smysl. Má význam práce, kterou dělám? Kdy je dobrý otec šťastný? Když vidí šťastné své děti. Když už jsem hodně vyčerpaný, sednu na koně a jedu pryč. Toulám se po lese nebo dojedu až do Levoče k Panně Marii. Strmý kopec s neogotickým kostelem je jedno z nejstarších a nejvýznamnějších poutních míst na Slovensku. Tisíce poutníků navštěvují každoročně Mariánskou horu v Levoči, kde touží načerpat duchovní sílu. Nemám manželku, ale mám Pannu Marii. U ní nacházím ženský prvek, který mně tak silně chybí. Přicházím k Matce Boží a vypovím jí všechno. Svoje poklesky, pády i selhání, když jsem byl nervózní a podrážděný. Prosím o odpuštění. A naopak o požehnání pro mé syny a dcery. Marii povím všechno. Vrátím se o třetí hodině nad ránem, chlapci se smějí: Kobyla slepá, farář slepý, jak ty trefíš? Trefím, protože se nedívám očima, ale, jak píše Saint-Exupéry, srdcem.

Milujete Boha, věříte lidem?

Kdybych nemiloval Boha, tak by to všechno bylo bláznovství. Z lásky k Bohu by mělo vycházet naše konání. Jenom z lásky k Pánu Bohu bychom měli něco dělat, nebo taky nedělat. Je jedno, jak to člověk nazve, jak ten princip pojmenuje, jestli láska nebo nějak jinak. Já se Boha snažím mít rád. Nemůžu říci, že Ho miluju z celé duše, plnou silou. To bych asi lhal, protože někdy selžu, a někdy je to hodně těžké. A lidem věřím. Pokud bych jim nedůvěřoval, proč bych se staral o bývalého vězně, o bezdomovce, narkomana. Věřím, že s pomocí Boží se mohou změnit, a na základě této víry jim pomáhám. Už jsem zažil mnohokrát, že se prostitutka zařadila do normálního života. Vrah, zloděj nebo jiný kriminálník. Spořádaně žijí, přivedou mi ukázat děti. To je hnací síla a motor, že věřím a důvěřuji těmto lidem. Jeden z největších projevů lásky je právě důvěra, že důvěřuji člověku, kterého miluji. Vzpomeňte na obraz Milosrdného Ježíše. Je pod ním napsáno Bože, důvěřuji ti. To je nejkrásnější vyznání lásky. Koho miluji, tomu důvěřuji. I ve tmě a nejasnosti, stále mu důvěřuji, věřím, že mně neublíží. A já se snažím takto Bohu důvěřovat.

Ne na všechny otázky znám odpověď, ne na všechny umím správně odpovědět. Nemusím všemu rozumět. Stačí, když to umím správně používat. Nevím, proč mě bolí pravé koleno, mohlo by i levé, mohla mě bolet ruka, ale je to pravé koleno. Nevím proč, ale můžu to správně použít, když obětuju tuto bolest za moje chlapce, za moje děvčata. Co z toho, že umím opravit auto, ale neumím ho správně používat a na první křižovatce způsobím nehodu. Tak raději ať auto opraví odborník, a já ho budu správně používat. Tak je to i s teologií. Více je toho, co o Bohu nevíme, než toho, co víme. Musíme se s tím smířit. Nakonec, každý z nás je věřící, každý musí v něco věřit. Někdo v peníze, jiný v politickou kariéru, moc lituji takové lidi. Na konci života poznají, že to je všechno klam. Už jsem byl u smrti mnoha lidí, mnohé jsem zaopatřoval. Ještě jsem nezažil, že by některý věřící litoval, že byl věřící. Ale už jsem zažil mnoho lidí, kteří nežili dobře, a potom litovali a plakali, to jsem zažil. V nebezpečí smrti člověk jinak hodnotí věci. Vím to, sám jsem několikrát hleděl smrti z očí do očí. Ve smrtelné úzkosti je člověk, to vám mohu říci, malý, maličký. A věci, které pro nás bývaly tak důležité, ztrácejí význam. V nebezpečí smrti člověk všechno vidí z jiné perspektivy, tuto zkušenost mám za sebou. Takže vím, co mě čeká. *„Pán Bůh nás nebude soudit za to, co jsme nemohli udělat. Ale za to, co jsme mohli, a neudělali jsme.“*

•

Boží dílo, které započal Marián Kuffa v Žakovcích, přináší své ovoce i různě po světě, mimo jiné i v naší diecézi. V roce 1997 po první návštěvě komunity ním inspirována se rozhodla vstoupit do Oblastní charity Hradec Králové Aneta Maclová. Po boku svého muže Petra, terénního pracovníka dnešního Domu Matky Terezy, se pustila do jejího rozvoje, ale to už je jiný příběh.

Eva Zálešáková

Úvahy nad Krédem (2)

Věřím v jednoho Pána Ježíše Krista, jednorozeného Syna Božího, který se zrodil z Otce přede všemi věky...

...Bůh z Boha, Světlo ze Světla, Pravý Bůh z Pravého Boha, zrozený, nestvořený, jedné podstaty s Otcem, skrze něhož všechno je stvořeno. **On pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil z nebe, skrze Ducha svatého přijal tělo z Marie Panny a stal se člověkem. Byl za nás ukřižován, za dnů Pontia Piláta, byl umučen a pohřben. Třetího dne vstal z mrtvých podle Písma. Vstoupil do nebe, sedí po pravici Otce.** A znovu přijde, ve slávě, soudit živé i mrtvé a jeho království bude bez konce.

Výše uvedené christologické části Kréda věnujeme hned tři zamyšlení. Dnes se zaměříme na tučně vytištěnou pasáž. Záměrně však umisťuji čtenáři před oči celý centrální blok této krásné modlitby, neboť tak lépe vynikne jeho struktura. Po vyznání víry *v jednoho Pána Ježíše Krista* zazní velkolepý hymnus oslavující božskou identitu Otcova Slova (první část), tučný text pak nabízí ve zkratce Ježíšův příběh (druhá část), christologická stať je uzavřena prohlášením o Ježíšově návratu a jeho nekončícím království (třetí část).

Srdcem celého Kréda jakožto i veškeré křesťanské víry zůstává *Ježíšův příběh*.

Není tedy náhodou, že jej zkomprimovaný najdeme i ve Vyznání víry. Princip je daný: Ježíš je prostředníkem a vrcholem zjevení – to rozhodující, co křesťané ví o Bohu, mají od Ježíše. Krédo však neshrnuje jen Ježíšovo učení, připomíná a interpretuje celý život. Z Ježíšova příběhu jsou uvedeny rozhodující momenty: hovoří se o Ježíšově sestoupení z nebe a přijetí těla, tedy tajemství preexistence a inkarnace. O Ježíšově působení, jeho slovech, gestech a zázracích se Krédo nezmiňuje – od tajemství vtělení přeskočí rovnou k velikonočnímu finále – pašijím, smrti a vyvýšení.

Úspornou zprávu o Ježíšovi kotví do historie jména dvou osob. Nejprve se v souvislosti s Ježíšovým původem se zmiňuje jeho matka. Pozornost je věnována jejímu neobvyklému těhotenství a oběma komplementárním momentům jeho jedinečnosti: *skrze Ducha svatého* a *z Panny*. Kontrastní postavou je římský prokurátor, jehož jméno působí v textu až nepatřičně. Pragmatický cynik spoluutvářející kolorit Ježíšova procesu však fixuje – paradoxně spolu s Marií z Nazareta – základ křesťanské spásy do naprosto reálných dějin. Spása tedy nepřichází z myšlení, z nějakého převratného „systému“, nýbrž z dění *pro nás a pro naši spásu*, jež se odehrálo *za dnů Pontia Piláta*. Křesťanská víra se v každém případě rodí z historie, je odhalením významu Ježíšova příběhu.

Ježíšovo tajemství v Krédu, jakkoliv připoutáno do času a prostoru, má především osu vertikální. Ježíš od Otce přichází, na jeho pravici se navrací. Této vertikále, která jde jakoby kolmo k dějinám a při tom je s nimi hluboce propojena, odpovídá Ježíšovo zcela originální synovství, které bychom mohli negativně vymezit technickým slovem neadoptivní. V Novém zákoně této vertikále Ježíšova tajemství odpovídá především modlící se Ježíš.

Dialog s Otcem je hlavní linkou v Ježíšově příběhu a cestou k poznání jeho identity.

K Ježíšovi patří pochopitelně i horizontála. Z důvěrného dialogu s „Abba“ se odvozuje jeho vztah k těm, pro které přišel. Ježíš přichází zachraňovat, vše se děje *pro nás lidi a pro naši spásu*. Pokud bychom se opět pokusili hledat ekvivalent Ježíšovy horizontály v textech Nového zákona, pak by jí nejlépe odpovídalo dvojí: Ježíšovo učení s mocí a jeho zájem o lidi na okraji. Tyto dva prvky jej odlišují od ostatních a nechávají tušit, kým je.

První zamyšlení o christologické pasáži Kréda bych rád zakončil poukazem na tři slovesa, jimiž se zde popisují Ježíšovy pašije: *byl ukřižován, umučen a pohřben*. Vyznání víry vynechalo mnohé z bohatého a dramatického Ježíšova osudu, poslednímu dni jeho pozemského života však věnuje veškerou koncentraci. V kříži se totiž protne vertikála jeho blízkosti s Otcem s horizontálou jeho lásky k lidem. Kříž tu vystupuje jako něco, co vyjadřuje Ježíšovo tajemství. Konflikt s chrámovými elitami, jež Ježíše posílají na smrt, není ničím jiným, než sporem o to, kým Ježíš je. Je opravdu od Boha? Má právo takto mluvit a jednat? Otázka míří k mlčícímu nebi nad Kalvárií.

Tajemství vzkříšení, jež přináší do Ježíšovy „biografie“ neslýchanou novost, se budeme věnovat v příštím zamyšlení. Právě Ježíšovo zmrtvýchvstání je totiž klíčem k odhalování tajemství Syna – k oněm doxologickým zvoláním Kréda, jež jej oslavují jako Světlo a Boha. O tom však v dalším pokračování.

P. David Bouma

ThLic. David Bouma, Th.D.

vyučuje na Katedře kulturních a náboženských studií PdF UHK a Katedře filozofie a systematické teologie KTF UK. V diecézi působí jako capellanus specialis. Mimo to vypomáhá v duchovní správě na Pražském Předměstí v Hradci Králové.

Biskupství vydalo postní brožuru

Královéhradecké Biskupství připravilo postní brožuru s texty pro rozjímání v každém postním dni.

Jak říká v úvodu brožury biskup Jan Vokál, vydávali jsme se na začátku doby postní spolu s Kristem na poušť, abychom se na ní něco dozvěděli o sobě, abychom se v samotě, tichu a soustředění o sobě něco naučili. *„Význam pouště pro naši spiritualitu nespočívá v nedostatku, v tom, že nám něco chybí, ale v tom, co nám poušť může darovat navíc – ukázat nám náš život a naše nitro bez příkras, bez rušivých podnětů, dát nám dostatek času na to, abychom oddělili podstatné od nepodstatného. Poušť a odříkání nás tedy vychovává. Dává nám zkušenost, kterou budeme moci zúročit, až ji opustíme. V poušti také dobře rozpoznáváme svody a pokušení, stejně jako cvičíme vlastní vůli. V tichu pouště dokážeme lépe naslouchat Božímu hlasu“*, píše dále biskup Jan. Tématem letošní postní brožury je cílená snaha o osobní růst – výchova. Kromě duchovních do ní přispěli také pedagogové a rodiče. Nápad propojit dobu postní právě s výchovou odpovídá duchovnímu významu pouště. *„Vcházíme do ní, abychom sami sebe kultivovali. A abychom se tak jako Kristus připravili na setkání s ostatními. Křesťan je povolán nejen k tomu, aby vychovával sám sebe, ale aby rovněž působil ve světě, přinášel druhým radostnou zvěst Evangelia, vnášel do každého společenství, v němž působí, Ducha Svatého. Má tedy vychovávat pro Boží království“*, dodává diecézní biskup Jan Vokál. Postní brožuru si lze obstarat na farních úřadech královéhradecké diecéze nebo je možné požádat o ni na: **safranko@bihk.cz**. Popeleční středou počínaje, jsou jednotlivá zamyšlení zveřejňována na diecézních webových stránkách **www.bihk.cz**.

Komunitní centrum Přátelství v Morašicích u Litomyšle

Žehnání opraveného farního objektu je naplánováno na sobotu 20. března 2021. (Dá-li Pán a uvolní se opatření.) Pozvání přijal biskup Josef Kajnek. Jsme rádi, že můžeme tuto slavnost uskutečnit ve spojení s oslavou sv. Josefa (19. 3.), kterému je zasvěcen tento rok a také kaple na faře. Program: v 10.00 hod. přivítání biskupa, přednáška o sv. Josefovi; v 11.30 hod. mše sv. v kostele sv. Petra a Pavla; bezprostředně po bohoslužbě bude navazovat žehnání fary. Společný oběd (dle možností v rámci opatření) a společné posezení.

P. Zdeněk Mach, administrátor excurrendo farnosti Morašice

Mezinárodní den mužů 19. březen

Ano, kdyby se hledal doplněk ke kdysi tak hromadně slavenému svátku MDŽ, klidně bych vyhlásil toto datum jako MDM – 19. březen je totiž spojen se slavností Ježíšova pěstouna a snoubence Panny Marie, se svatým Josefem. Hebrejsky má toto jméno význam: Ať Hospodin přidá... Ano, ať Pán přidá na slávě a úctě tohoto velkého Božího svědka...

Proč právě svatý Josef ?

Říká se, že slovo dělá muže – Josef slyší ve snu slovo Boží a i když nic neslibuje, zařídí se podle toho, co je mu řečeno... O co méně slov od něho slyšíme (Znáte snad nějaké?), o to více vidíme jeho skutky. Na řeči je na světě lidí dost, ale aby se někdo sebral a šel něco konkrétního dělat, na to obvykle mnoho lidí není. Známe to, že když je nějaký problém, najde se mnoho diváků a málo aktérů. A když je někdy třeba se vzepřít zlu – vzpomeňme si, jak málo bylo těch, kteří měli odvahu za komunistů něco dělat proti všeobecnému útlaku a lžím, abychom všichni dozráli ke svobodě... Josef k takovým patřil.

Víra i přes překážky

Josef dokázal být příkladem víry – ne naivity, ale poctivé víry, kterou otřáslo Mariino těhotenství, ale stačilo mu (jako Marii) pár slov, aby dokázal (jako ona) uvěřit, že u Boha není nic nemožného a že je reálné, aby ona z Ducha svatého očekávala narození vytouženého Mesiáše... Je to víra, která dokáže jít a konat ve chvílích, kdy by mnohý pochyboval nebo to vzdal – viz Betlém, Egyptský azyl, Jeruzalém, dlouhý život, kdy se kolem Ježíše nic nedělo. Josef se pravděpodobně za svého života nedočkal Ježíšova veřejného působení, kterým potvrdil své vyvolení...

Odvaha a statečnost

Ježíšův pěstoun vydržel bolest prvotních pochybností o Marii, přijal za své dítě, které nebylo jeho, snášel tvrdé a ponižující podmínky v Betlémě i azylu bez reptání, projevil rozhodnost při útěku do ciziny i návratu domů, čelil mnoha překážkám a snažil se zajistit maximum pro bezpečí své rodiny. Měl odvahu žít jinak, než jak si původně plánoval a nechal se vést Božím plánem, který byl těžší, ale mnohem větší: vychovat k životu ve světě Mesiáše. To chtělo pořádnou kuráž, pevnost a stálost.

Jak my se bojíme Bohu svěřit svůj život v obavě, aby něco „nepokazil“, aby nám něco nevzal nebo nedal to, o co nestojíme... Snažíme se jako on přijmout za své Boží plány? Máme tu pokoru?

Láska a důvěra k Marii

Josef se zbytečně nevyptává, věří jí a vezme si ji i s jejím dítětem, dá jim ochranu a legitimitu. Neřeší tak sebe, jako své nejbližší. To je skutečná láska – když dokážu svůj život zaměřit především na dobro druhého, když moje radost a naplnění spočívá v radosti druhých...

Ano, svatý Josef je vzorem pro všechny muže, kteří potřebují inspiraci pro svou mužskou identitu. Pevnost, pokora, víra, láska, statečnost a odvaha... těmito ctnostmi Josef vynikal. A každý z nás potřebuje objevit ve svém životě jakousi červenou nit nebo poklad, jádro svého povolání...

Josef se našel v péči o Svatou rodinu a dal do toho vše.... Kéž i my dokážeme hledat a objevovat svou cestu. Nehledejme daleko. Hledejme ve své rodině, ve svém zaměstnání, v každodenní situaci a jděme se do toho naplno... Je to cesta ke štěstí a určitě nejenom našemu...

Nejen všem mužům žehná

P. Jan Linhart

Knižní tipy

Nakladatelství Doron

Uhřice 76, 683 33 Nesovice
Tel.: 517 367 656, doron@doron.cz
www.doron.cz

Vojtěch Kodet

Nedělní promluvy – cyklus B

Krátká zamyšlení nad úryvky evangelia, které se předčítají při nedělních bohoslužbách. Užitek z nich mohou mít nejen kazatelé, ale i každý, kdo se chce nad texty v modlitbě zamyslet, dříve než se nedělní liturgie zúčastní. Vojtěch Kodet je kněz, karmelitán, vyhledávaný kazatel a autor knih s duchovní tématikou. *Brož., 128 str., 219 Kč*

Josef Prokeš

Novéna k svatému Josefovi

Svatí mohou nenápadně, ale zato velmi jasně osvěcovat náš život. Každý z nich tiše inspiruje naši každodennost. Tichým, ale zato velkým spojencem je nám svatý Josef. Dobře Ježíše zná, zná ho ze své každodennosti. Může nám vyprošovat odvahu k tomu, abychom dokázali vykročit na nové cesty, odvahu k přijímání hledajících, ke skryté službě i k dobrým vzájemným vztahům. *Brož., 32 str., 39 Kč*

Nový Missio magazín na TV Noe

Od nového roku připravila Papežská misijní díla pro diváky Televize Noe nový, pestřejší Missio magazín. Dvacetiminutový pořad v úvodu představí jednu ze zemí, kam směřuje pomoc českých dárců a konkrétní misijní projekt. Aktuální informace a dění v zahraničí přiblíží telefonát do misií. Zajímavosti z domova zprostředkuje reportáž z misijních aktivit v našich diecézích. Novinkou měsíčníku bude původní animovaná rubrika s názvem „Můžu se zeptat?“ věnovaná především dětem, která jim jednoduchou hravou formou nabídne krátkou katechezi. Pořadem provází známá tvář moderátorky Kateřiny Rýznarové. Nový Missio magazín má premiéru vždy druhou neděli v měsíci ve 20.05 na Televizi Noe.

Krátce

Postní modlitební aktivita za kněze v misiích

V postní době jsme vyzýváni, abychom si něco odřekli, více se modlili a mysleli na ty, kteří se bez naší pomoci neobejdou.

Papežská misijní díla vám nabízejí možnost zapojit se do modlitební aktivity spojené s podporou mladých kněží a bohoslovců v Zambii.

Více informací najdete na **www.missio.cz** pod záložkou Podpořte, v části Modlitba.

Martyrologie za rok 2020

Na 24. březen připadá Den postu a modliteb na památku misionářů, kteří prolili krev za evangelium. Podle informací shromážděných agenturou Fides bylo v v roce 2020 ve světě zabito 20 misionářů: 8 kněží, 1 řeholník, 3 řeholnice, 2 seminaristi a 6 laiků. Nejvyšší počet zabitých misionářů byl opět registrován v Americe. Za posledních 20 let, tedy v letech 2000 až 2020, bylo ve světě zabito celkem 535 pracovníků církve, z toho 5 biskupů.

Příběh z Nigerie

Osmnáctiletý Michael Nnadi byl unesen 8. ledna 2020 spolu s dalšími třemi studenty během ozbrojeného útoku na bohoslovecký seminář Dobrého pastýře v nigerijském státě Kaduna. Seminář s 270 studenty se nachází v nebezpečné oblasti, kde zločinecké skupiny unášejí lidi kvůli výkupnému. Nnadiho tělo bylo nalezeno za tři týdny po útoku. Na základě vyšetřování byl obviněn 26letý vůdce gangu Mustapha Mohammed, který v rozhovoru pro nigerijské noviny přiznal, že mladého kněze popravil, protože neustával v kázání Kristova evangelia Ježíše Krista a svému vězniteli řekl, že pokud nesejde z cesty zla, sám zahyne.

Prosíme o modlitby a posty za misionáře mučedníky ve světě. Můžete také zaslat dar ušetřený postem na projekt PMD a tím podpořit práci misionářů.

Národní kancelář Papežských misijních děl v ČR

Na Kropáčce 30/1
500 03 Hradec Králové
tel. 604 838 882
e-mail: pmd@missio.cz

číslo účtu: 72540444/2700

Facebook: PapezskaMisijniDila

www.missio.cz

Charitní listy

ZPRAVODAJ DIECÉZNÍ CHARITY HRADEC KRÁLOVÉ 3/2021

Domácí péče je srdeční záležitost

I přes nelehkou situaci v souvislosti s covid-19 se Oblastní charitě Hradec Králové daří zajišťovat terénní služby, kdy zdravotní sestry a pečovatelky jezdí za svými pacienty a klienty přímo do domácností.

Mrazivé pondělní ráno nás přivítalo s teplotami lehce pod nulou, úzké silnice, náledí a tma. Již v sedm hodin jsme s vrchní sestrou Charitní ošetřovatelské služby Markétou Bohuslavovou zvonily v malé vesničce u domku prvních pacientů. Navštívily jsme manželský pár, oba nad 80 let, ale vitální, usměvaví a natěšení na „tu nejšikovnější sestřičku". A tento kompliment opakovala paní během naší návštěvy ještě několikrát.

Vrchní sestra přijela oběma nabrat krev, jednalo se o kontrolní odběr na základě ordinace ošetřujícího lékaře manželů. Vše se odehrálo poměrně rychle a prohodili jsme i pár vět o životě, pravnukovi a narozeninách, které paní nedávno oslavila. Potom hned nasedat do auta za klienty do další vesnice a ještě honem se zkumavkami do laboratoře. V osm hodin krátká porada s kolegyněmi v kanceláři a pak opět za volant a za pacienty. A takto každý den...

Během cesty stačila sestra vyřídit tři telefonáty s kolegyní z dispečinku a vyřešit krizovou situaci. *„Stres je normální, stále se něco řeší a nyní v době covidové je vše ještě horší. Ale nestěžuji si,"* usmívala se vrchní sestřička a pokračovala v jízdě. Ten týden se vracela domů až v půl osmé večer, protože se po práci v terénu musela věnovat ještě potřebné administrativě v kanceláři.

Pro vrchní sestru Markétu Bohuslavovou je domácí zdravotní péče srdeční záležitost. I díky tomu se svým týmem sestřiček zvládají náročnou službu v koronakrizi a odměnou jim jsou spokojení pacienti. Foto: archiv Oblastní charity Hradec Králové

Markéta Bohuslavová patří k dlouholetým pracovníkům hradecké Oblastní charity a tým sestřiček vede již několik let. A co ji na její práci stále baví? Ráda řídí auto a miluje svobodu, kterou jí tato práce poskytuje. Součástí jejího života jsou skvělé kolegyně, které jsou výbornými sestřičkami i kamarádkami.

„Je to adrenalin, který potřebuji. Terén má svá specifika, která se mi líbí. Očekává se rozhodnost a samostatnost. Lidskost a empatie jsou přirozenou součástí. Baví mě vnímat pacienta v širší souvislosti. Domácí prostředí, vztahy v rodině, jsou faktory, které v nemocničních zařízeních nelze rozklíčovat. Jsme k pacientům blíže. Jsou pod dlouhodobou pravidelnou kontrolou a my mnohem lépe dokážeme rozpoznat jakékoliv změny či výkyvy jejich zdravotního stavu," svěřuje se vrchní sestra a uzavírá: *„Poslední týdny jsou však hodně náročné, tak věřím, že se již brzy situace zklidní. To bych přála nám všem."*

Děkujeme touto cestou za velké nasazení a odvahu i v této nelehké době jak zdravotním sestřičkám charitní a domácí hospicové péče, tak i pečovatelkám a pečovatelům, se kterými se vzájemně v terénní péči doplňují. Více o domácí péči také na www.charitahk.cz.

Petra Zíková

AKTUALITY

Střelka vychází vstříc aktuálním potřebám

Dvůr Králové nad Labem: Od loňského podzimu jsou z důvodu vládních opatření omezeny služby klubu Střelka ve Dvoře Králové nad Labem na pomoc se školou a rozhovory. Děti a mládež mohou do klubovny docházet vždy mezi 13. až 16. hodinou a musí dodržovat pravidlo 3R (ruce, rouška, rozestupy). K velké radosti pravidelných návštěvníků byly otevírací hodiny klubu aktuálně rozšířeny také na dopoledne po celý týden. Pracovníci Střelky ve spolupráci se školami i rodinami na Královédvorsku nasadili své síly pro zprostředkování distanční výuky a pomoc s řešením úkolů pro potřebné žáky. Děti, které z nejrůznějších důvodů mají ztížený přístup k distanční výuce, tak získaly rovné šance pro vzdělávání jako jejich spolužáci.

Tým Farní charity Dvůr Králové nad Labem, která klub ve městě provozuje, touto cestou děkuje všem pedagogům a ředitelům škol, kteří se spolu s rodinami žáků na Střelku obrátili, a umožnili dětem doplnění zanedbaného učiva.

Mgr. Kateřina Litošová

Distanční výuka v charitním klubu Střelka pro děti a mládež ve Dvoře Králové nad Labem. Foto: archiv Farní charity Dvůr Králové n. L.

Pardubická Charita zprovoznila paliativní ambulanci v Holicích

Pardubice/Holice: Paliativní ambulance od ledna pomáhá pacientům s pokročilým vážným onemocněním, kteří potřebují řešit obtíže způsobující bolest, dušnost, potíže s trávením a psychické problémy, jejichž léčba přesahuje možnosti ošetřujícího lékaře. Služba je určena i pacientům podstupujícím aktivní léčbu. Jejím cílem je zlepšení kvality života vážně nemocných a nabízí konzultaci s odborníkem paliativní medicíny. Pacienti mohou využít i psychosociální a duchovní podporu Domácího hospice Andělů strážných. Na vyšetření v ambulanci je možné se objednat na e-mailu hospic.holice@charitapardubice.cz nebo na čísle 775 296 830 v ordinačních hodinách od pondělí do pátku od 8 do 12 hod. Více také na www.hospicpardubice.cz a www.pardubice.charita.cz.

Miloš Mrázek

Charita oslovila starosty s nabídkou pomoci postiženým koronakrizí

Jičín: Jičínská Charita oslovila na začátku roku starosty okolních obcí s nabídkou jednorázové finanční pomoci lidem, kteří se dostali z důvodu pandemie covid-19 do vážných problémů. Aktivně obeslala starosty, protože mají přehled o potřebných rodinách ve svých obcích. Jde především o matky samoživitelky, drobné živnostníky a další, kteří kvůli koronakrizi ztratili práci nebo museli uzavřít své podnikání, a náhle se tak ocitli ve finanční tísni. Ukázalo se, že to byl krok správným směrem a nabízená pomoc je potřeba.

Například mladá samoživitelka se dvěma dětmi přišla loni v létě o zaměstnání právě z důvodu pandemie. K tomu jí přestal bývalý partner platit výživné. V září se bohužel přidaly zdravotní komplikace, maminka je v dlouhodobé pracovní neschopnosti a musí absolvovat operaci. Nepříznivá situace rodiny tak ohrožuje její základní fungování i samotné bydlení. Jednorázová finanční podpora tak pomůže v pravý čas.

Finanční prostředky na tuto pomoc jsou zajištěny prostřednictvím „Sbírky pro Česko“, kterou vyhlásila Charita ČR. Děkujeme, že pomáháte s námi.

David Jung

Nové aktivity v Integračním centru pro cizince

Hradec Králové: I v této nesnadné době hradecké Integrační centrum pro cizince neustává v plánování aktivit pro klienty i veřejnost, které se teď odehrávají hlavně v online prostoru. Loňský rok jsme zakončili online premiérou filmu Ó, Hiawatho! V lednu a v únoru se zájemci mohli zúčastnit také povolených běžeckých závodů nebo soutěží. Kvůli současným omezením se bohužel nemůžeme setkávat, ale naše aktivity můžete sledovat na Youtube kanálu „Integrační centrum pro cizince HK“ anebo Facebooku @cizincihradec. Naleznete zde videa z proběhlých aktivit, tipy na výlety, zmíněný film a také naši novou Talkshow Spolu, kde se očima cizinců seznámíte (nejen) s procesem začlenění do české společnosti. Každý měsíc vám představíme nového hosta a jeho životní příběh.

Více také na www.cizincihradec.cz.

Projekt Integrační centrum pro cizince AMIF/28/01 je financován Evropskou unií v rámci národního programu Azylového, migračního a integračního fondu a rozpočtu Ministerstva vnitra ČR.

Dobrovolníkem v Sociální sprše

Jednou ze služeb Oblastní charity v Ústí nad Orlicí je Sociální sprcha, která slouží lidem bez přístřeší již sedmým rokem. Pan Petr zareagoval na výzvu Charity v první vlně „koronakrize“ a stal se zde dobrovolníkem. Pracuje v prosperující softwarové společnosti a část svého volného času věnuje potřebným. Každou středu čeká na klienty, aby je doprovodil do suterénu charitního domu, kde je sprcha s mycími potřebami a toaleta. Petr provádí také dezinfekci prostor a ptá se klientů, zda nepotřebují čisté oblečení. *„Nejdůležitější je ale si s lidmi popovídat,“* uvádí Petr, který se tak dozvídá mnoho příběhů: *„Někteří klienti jsou ale uzavřeni ve svém vlastním světě a povídat si příliš nechtějí. A není se co divit – vyrůstali třeba v kojeneckém ústavu nebo dětském domově, následoval pasťák a někdy i kriminál.“*

V uplynulých letech zaznamenala Sociální sprcha celkem 813 návštěv 88 klientů, většinou jde o muže v průměrném věku 43 let. Při první návštěvě dostanou oblečení zdarma, pak již za malý poplatek. Kromě spodního prádla jsou nejžádanější rifle, trika, mikiny a boty, v zimním období teplé bundy a kalhoty, čepice a rukavice. Pokud máte takové oblečení nebo obuv navíc a v dobrém stavu, rádi je od vás přijmeme. Kontakt: sr. Pavla Rychnovská, tel. 731 402 314, více také na www.uo.charita.cz. Děkujeme vám.

Petra Hubálková

„Člověk by měl společnosti něco vrátit, a to formou, která mu je vlastní,“ říká pan Petr, který pomáhá jako dobrovolník lidem bez domova v orlickoústecké Charitě. Foto: archiv Oblastní charita Ústí n. O.

KALENDÁŘ NA BŘEZEN

Polička, Proseč a Nové Hrady u Skutče

■ **Výstava příběhů z Indie: Svět indických dětí** – Polička (kostel sv. Jakuba), Proseč u Skutče (kostel sv. Mikuláše) a Nové Hrady u Skutče (kostel sv. Jakuba Staršího). Poznejte příběhy indických dětí zapojených do projektu Adopce na dálku hradecké Diecézní charity, který jim pomáhá na jejich cestě ke vzdělání. Více na www.adopce.hk.caritas.cz.

AKTUALITY

›››› *Pokračování ze strany 33*

Tříkrálové kasičky už vydaly své poklady, online koleda běží dál. Děkujeme za každý dar!

Královéhradecká diecéze: Do průběhu letošní Tříkrálové sbírky zasáhla pandemie, a tak koledníci poprvé nemohli vyjít do ulic. Přesto lidé projevili velkou štědrost a solidaritu s nemocnými a potřebnými, kterým naše Charity pomáhají. Přes 7,6 mil. korun přispěli dárci do tříkrálových pokladniček na úřadech, v kostelech a obchodech v našich regionech a dalších více než 2,4 mil. korun do online kasičky, do které lze přispívat až do 30. dubna na www.trikralovasbirka.cz. Celkový výtěžek Tříkrálové sbírky 2021 v hradecké diecézi tak již přesáhl částku 10 mil. korun (ke dni 18. 2. 2021). Charity z darovaných peněz podpoří především své služby na pomoc nemocným, handicapovaným, seniorům, matkám s dětmi v tísni a dalším potřebným tam, kde byly příspěvky vybrány. Část výtěžku sbírky poputuje na humanitární projekty v zahraničí.

„Děkujeme všem dárcům za podporu dobročinné Tříkrálové sbírky i v této nelehké době. Díky i všem, kteří Charitám umožnili umístit tříkrálové kasičky – úřadům, farnostem, obchodům, lékárnám, firmám a institucím, a také všem našim dobrovolníkům i pracovníkům za pomoc při organizaci netradičního ročníku sbírky,“ děkuje za důvěru Anna Maclová, ředitelka Diecézní katolické charity Hradec Králové.

Online koledníci budou rozdávat radost a pomáhat na www.trikralovasbirka.cz až do 30. dubna. Jestli můžete, podpořte, prosím, Charitu, která pomáhá nemocným a potřebným ve vašem regionu. Do Tříkrálové sbírky lze přispívat po celý rok dárcovskou SMS ve tvaru: DMS KOLEDA 30 (60 nebo 90) na číslo 87 777 nebo darem na účet číslo 66008822/0800 u ČS, VS 777. Každá koruna pomáhá. Děkujeme!

Podrobné výsledky sbírky najdete v tomto čísle na straně 35 nebo na **www.hk.caritas.cz** a **www.trikralovasbirka.cz**, kde se také dozvíte více o záměrech využití vybraných peněz.

Jana Karasová

Výsledky Tříkrálové sbírky 2021 v královéhradecké diecézi

Název Charity	Počet kasiček	Výnos statických kasiček	Výnos online kasičky
Charita Přelouč	75	123 634 Kč	37 361 Kč
Diecézní charita HK – Nové Město nad Metují	35	130 072 Kč	44 025 Kč
Farní charita Chrudim	232	157 357 Kč	197 301 Kč
Farní charita Dobruška	144	274 530 Kč	79 745 Kč
Farní charita Dolní Újezd	38	223 432 Kč	47 000 Kč
Farní charita Dvůr Králové nad Labem	116	120 008 Kč	60 869 Kč
Farní charita Litomyšl	104	353 451 Kč	53 377 Kč
Farní charita Rychnov nad Kněžnou	59	304 528 Kč	100 583 Kč
Farní charita Studenec u Horek	10	83 588 Kč	24 900 Kč
Oblastní charita Červený Kostelec	226	437 252 Kč	85 360 Kč
Oblastní charita Havlíčkův Brod	222	981 892 Kč	157 443 Kč
Oblastní charita Hradec Králové	104	356 851 Kč	506 592 Kč
Oblastní charita Jičín	115	186 856 Kč	42 087 Kč
Oblastní charita Jilemnice	68	211 747 Kč	41 195 Kč
Oblastní charita Kutná Hora	117	292 011 Kč	115 942 Kč
Oblastní charita Náchod	59	226 276 Kč	103 784 Kč
Oblastní charita Nové Hrady u Skutče	262	554 143 Kč	89 019 Kč
Oblastní charita Pardubice	343	491 007 Kč	85 299 Kč
Oblastní charita Polička	140	647 608 Kč	80 845 Kč
Oblastní charita Trutnov	43	50 233 Kč	32 832 Kč
Oblastní charita Ústí nad Orlicí	374	1 434 713 Kč	439 122 Kč
Online koleda celkem			**2 424 681 Kč**
Koleda ze statických kasiček	**2 886**		**7 641 189 Kč**
Koleda celkem			**10 065 870 Kč**

Poznámky a vysvětlivky: Uvedené údaje jsou až do úplného zkontrolování dokladů pouze orientační. V tabulce je uveden aktuální výsledek online koledy k 15. 2. 2021, protože do online kasičky je možné přispívat až do 30. 4. 2021.

Více informací o Tříkrálové sbírce 2021 a o konkrétních záměrech využití vybraných peněz naleznete na **www.hk.caritas.cz** a také **www.trikralovasbirka.cz**.

Děkujeme všem dárcům za štědrost a solidaritu i v této nelehké době!

MOŽNOST ZÍSKÁNÍ **PLNOMOCNÝCH ODPUSTKŮ**

JUBILEJNÍ ROK KE CTI SVATÉHO JOSEFA

- AŽ DO 8. PROSINCE 2021 -

OBVYKLÉ PODMÍNKY

- ZPOVĚĎ
- SVATÉ PŘIÍMÁNÍ
- MODLITBA NA ÚMYSL SVATÉHO OTCE
- ZŘEKNUTÍ SE JAKÉHOKOLIV HŘÍCHU

\+ NĚKTERÁ Z NÍŽE UVEDENÝCH MOŽNOSTÍ

- ALESPOŇ 1/2 HODINOVÁ MEDITACE O MODLITBĚ PÁNĚ
- ALESPOŇ 1 DEN POBYTU V DUCHOVNÍM ÚSTRANÍ SPOLU S MEDITACÍ O SV. JOSEFOVI
- VYKONAT SKUTEK MILOSRDENSTVÍ - TĚLESNÝ NEBO DUCHOVNÍ
- MODLITBA RŮŽENCE - V RODINÁCH NEBO SNOUBENCI SPOLU
- SVĚŘIT KAŽDÝ DEN SVÉ SNAŽENÍ POD OCHRANU SV. JOSEFA
- PROSIT O PŘÍMLUVU SV. JOSEFA ZA KAŽDÉHO, KDO SI HLEDÁ PRÁCI - ABY JI NAŠEL A ABY BYLA DŮSTOJNĚJŠÍ
- LITANIE K SV. JOSEFOVI ZA PRONÁSLEDOVANÉ KŘESŤANY A CÍRKEV

19. BŘEZNA A 1. KVĚTNA, O SVÁTKU SVATÉ RODINY JEŽÍŠE, MARIE A JOSEFA, 19. DNE KTERÉHOKOLIV MĚSÍCE A O KAŽDÉ JEDNOTLIVÉ STŘEDĚ

- ZPOVĚĎ
- SVATÉ PŘIÍMÁNÍ
- MODLITBA NA ÚMYSL SVATÉHO OTCE
- ZŘEKNUTÍ SE JAKÉHOKOLIV HŘÍCHU

\+ MODLITBA NEBO ÚKON ZBOŽNOSTI KE CTI SV. JOSEFA

MOŽNOST PRO SENIORY, NEMOCNÉ, UMÍRAJÍCÍ A PRO VŠECHNY, KTEŘÍ Z LEGITIMNÍCH DŮVODŮ NEMOHOU VYCHÁZET

- ZŘEKNUTÍ SE JAKÉHOKOLIV HŘÍCHU
- JAKÁKOLIV MODLITBA KE CTI SV. JOSEFA - ÚTĚCHY NEMOCNÝCH A PATRONA DOBRÉ SMRTI
- OBĚTOVAT S DŮVĚROU SVÉ BOLESTI NEBO NESNÁZE ŽIVOTA MILOSRDNÉMU BOHU

\+ **ÚMYSL** SPLNIT DALŠÍ PODMÍNKY JAKMILE TO BUDE MOŽNÉ